

Pasirengimas magistrantūros studijoms

Mokslo sistemos suinteresuotųjų šalių apklausos rezultatai

2017

Įvadas

Nepakankamas būsimų studentų pasirengimas bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros studijoms, kaip vienas iš studijų kokybę lemiančių veiksnių, dažnai aptariama tema tiek viešojoje erdvėje, tiek tarp aukštojo mokslo politikos sprendimų priėmėjų ir ekspertų.

Siekiant išsamiai apibūdinti esamą situaciją, aktualu nagrinėti, kaip savo pasirengimą studijoms vertina patys baigiamųjų klasių moksleiviai, bakalauro, magistrantūros, doktorantūros studijų studentai, ką apie tai mano mokytojai bei dėstytojai. Kiek jų vertinimai ir kokiais aspektais skiriasi, kokios to priežastys? Kokios kliūtys galėtų būti įvardinamos kaip pagrindinės, trukdančios užtikrinti pakankamą pasirengimą bakalauro, magistrantūros ar doktorantūros studijoms? Ką reikėtų keisti pirmiausiai, t.y., kokie veiksmai yra prioritetiniai siekiant kelti studentų pasirengimo studijoms lygį? Šiuos ir kitus kylančius klausimus, susijusius su būsimų studentų pasirengimu bakalauro, magistrantūros, doktorantūros studijoms, padės atsakyti suinteresuotųjų šalių apklausa, atliktos pagal MOSTA parengtą metodiką.

Šioje ataskaitoje nagrinėjama pasirengimo magistrantūros studijoms problematika.

Pasirengimo studijoms tyrimo metodika sukurta vykdant projektą „Mokslo ir studijų pažangos stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ (Nr. 09.3.2-ESFA-V-710-02-0001).

Tyrimo klausimynai ir duomenys: <http://mosta.lt/lt/tyrimai/ataskaitos/471-pasirengimas-aukstojo-mokslo-studijoms-apklausu-duomenys>

Tyrimo tikslas ir klausimai

Tyrimo objektas

Mokslo sistemos suinteresuotųjų šalių (magistrantų ir dėstytojų) nuomonė apie studentų pasirengimą studijuoti magistrantūroje.

Tyrimo tikslas

Atskleisti suinteresuotųjų šalių požiūrį į magistrantų pasirengimą studijoms ir identifikuoti veiksnius, turinčius įtakos pasirengimui.

Tyrimo klausimai

1. Kaip vertinamas pasirengimas magistrantūros studijoms?
2. Kaip vyksta pasirengimas magistrantūros studijoms?
3. Kaip pagerinti pasirengimą magistrantūros studijoms?

Turinys

TYRIMO APIBŪDINIMAS

REZULTATAI

1. PASIRENGIMAS MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS

- 1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis magistrantūros studijoms?
- 1.2. Kaip vertinamas pasirengimas magistrantūros studijoms, atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir materialinį bei socialinį komponentus?
- 1.3. Kokia dalis stojančiųjų pasirengusi studijuoti magistrantūroje?
- 1.4. Kaip vertinami magistrantų gebėjimai ir kompetencijos?
- 1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?
- 1.6. Kaip vertinamas pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje?
- 1.7. Ar skiriasi universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimas magistrantūrai?

2. RENGIANČIŲ MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS ĮDĖTOS PASTANGOS

- 2.1. Kiek pastangų įdedama rengiantis magistrantūros studijoms?
- 2.2. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

3. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ REKOMENDACIJOS DĖL PASIRENGIMO GERINIMO

- 3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?
- 3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

APIBENDRINIMAS

TYRIMO APIBŪDINIMAS

Tikslinės grupės

Siekiant atskleisti suinteresuotųjų šalių požiūrį į pasirengimą magistrantūros studijoms, buvo pasirinktos 2 tikslinės grupės:

- Lietuvos valstybinių ir nevalstybinių aukštųjų mokyklų **magistrantūros studijų studentai**;
- Lietuvos valstybinių ir nevalstybinių aukštųjų mokyklų visų studijų sričių **dėstytojai** (profesorai, docentai, lektoriai, asistentai), dėstantys magistrantams.

Atrankos metodika ir apklausų atlikimas

Tikslinė grupė	Populiacija*	Atrankos metodas	Apklausta respondentų	Apklauso forma	Apklauso atlikimo laikas
Studentai (magistrantai)	17089	Kvotinė atranka pagal studijų sritį, apskritį, kurioje yra aukštoji mokykla, studijų formą, kursą ir aukštosios mokyklos teisinį statusą	1037	Apklausa internetu** buvo derinama su tiesiogine apklausa savipildos būdu	2017 m. sausio 26 d. – gegužės 18 d.
Dėstytojai	10 166	Kvotinė atranka pagal aukštosios mokyklos tipą (universitetas ar kolegija), sektorių (valstybinis ar nevalstybinis), studijų sritį ir apskritį	505 dėstytojai, dėstantys magistrantams	Apklausa internetu**	2017 m. sausio 18 d. – vasario 17 d.

Imties dydis apskaičiuotas atsižvelgiant į populiacijos dydį ir patikimai statistinei analizei užtikrinti reikalingą respondentų skaičių pogrupiuose (atranks pagal mokymo įstaigos tipą, apskritis ir kt. charakteristikas).

Apklauso forma buvo pasirinkta atsižvelgiant į kiekvienos iš tikslinių grupių pasiekiamumą.

* Remiantis ŠVIS 2016–2017 m. duomenimis.

** CAWI (angl. *Computer Aided Web Interviewing*) – apklausa, vykdoma internetu.

1. PASIRENGIMAS MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS

- 1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis magistrantūros studijoms?
- 1.2. Kaip vertinamas pasirengimas magistrantūros studijoms, atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir materialinį bei socialinį komponentus?
- 1.3. Kokia dalis stojančiųjų pasirengusi studijuoti magistrantūroje?
- 1.4. Kaip vertinami magistrantų gebėjimai ir kompetencijos?
- 1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?
- 1.6. Kaip vertinamas pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje?
- 1.7. Ar skiriasi universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimas magistrantūrai?

1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis magistrantūros studijoms?

Pasirengimo magistrantūros studijoms komponentai

Siekiant išsiaiškinti, kuris pasirengimo komponentas laikomas svarbiausiu norint būti pasirengusiam studijuoti magistrantūroje, buvo matuojami motyvacinis, akademinis ir materialinis bei socialinis pasirengimo komponentai:

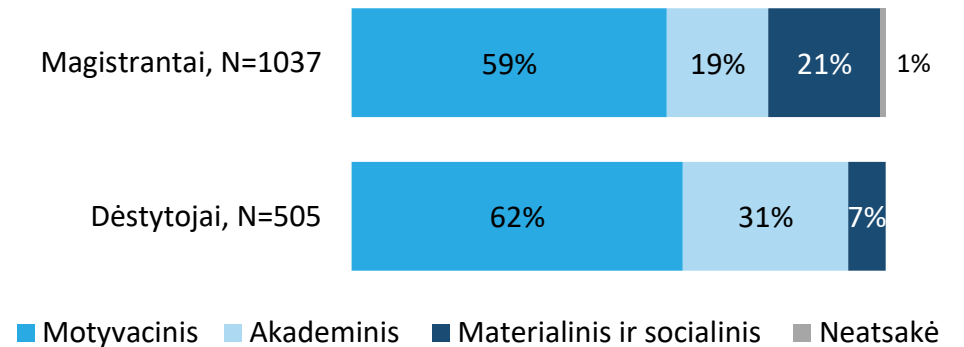
1. **Motyvacinis pasirengimas** (susiformavęs stiprus noras studijuoti, apsisprendimas, kur stoti, domėjimasis norima studijų programa ir pan.)
2. **Akademinis pasirengimas** (sukauptos žinios, įgyti gebėjimai, susiformavęs įprotis stropiai mokytis ir pan.)
3. **Materialinis - socialinis pasirengimas** (materialinė parama studijų laikotarpiu, lėšos studijų ir pragyvenimo išlaidoms padengti, artimųjų pritarimas pasirinktai studijų programai ir pan.)

Pasirengimo magistrantūrai komponentų svarba

6 iš 10 studentų ir dėstytojų motyvacinį pasirengimą įvardija kaip svarbiausią, kad asmuo būtų pasirengęs magistrantūros studijoms.

Dėl akademinio ir materialinio - socialinio komponentų svarbos dėstytojų ir magistrantų požiūriai išsiskiria: beveik trečdaliui dėstytojų (31 proc.) svarbiausias akademinis pasirengimas, 7 proc. – materialinis - socialinis. 19 proc. magistrantų kaip svarbiausią įvardija akademinį, 21 proc. – materialinį - socialinį komponentą.

Kuris pasirengimo magistrantūros studijoms komponentas svarbiausias?

Magistrantams: Kas, Jūsų nuomone, yra svarbiausia norint būti pasirengusiam magistrantūros studijoms? Dėstytojams: Kas, Jūsų nuomone, yra svarbiausia, kad stojantysis būtų pasirengęs magistrantūros studijoms?

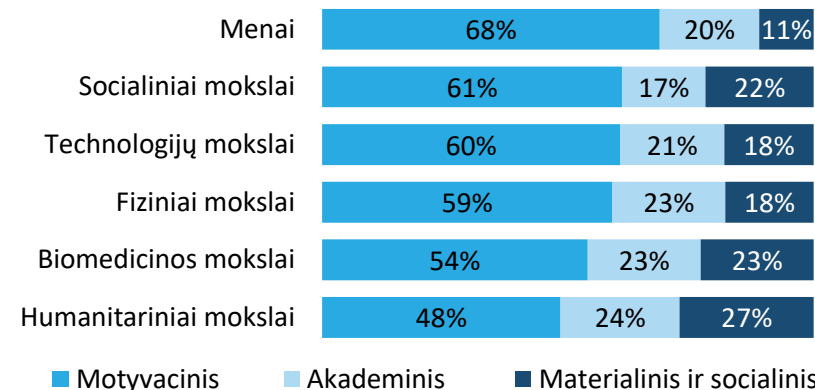
Pasirengimo magistrantūrai komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

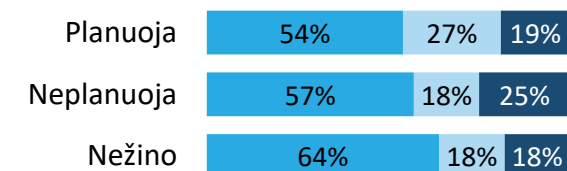
Motyvacinis pasirengimas svarbiausias 59 proc., akademinis – 19 proc., o materialinis ir socialinis – 21 proc. apklaustų magistrantų.

- **Motyvacinis pasirengimas** magistrantūros studijoms svarbiausias menų studentams (68 proc. menų magistrantų įvardija šį komponentą kaip svarbiausią), o mažiausiai svarbus – humanitarinių mokslų (48 proc.) studentams. Tie, kurie nesijaučia esą „savo rogėse“, šį komponentą kaip svarbiausią įvardija kur kas rečiau (36 proc.) nei tie, kurie jaučiasi esą „savo rogėse“ (63 proc.).
- **Akademinio pasirengimo** svarbą dažniau akcentuoja pirmo magistrantūros kurso studentai (23 proc.) nei antro (16 proc.). Taip pat šis komponentas svarbesnis tiems, kurie planuoja tęsti mokslus (27 proc.), nei tiems, kurie neplanuoja arba dar nėra apsisprendę (18 proc.).
- **Materialinį ir socialinį pasirengimą** dažniau prioritetizuoja studijuojantieji humanitarinius mokslus (27 proc.), išstęstinių studijų studentai (29 proc.), nesijaučiantys esą „savo rogėse“ (36 proc.). Materialinį pasirengimą kaip svarbiausią dažniau įvardija ir tie magistrantai, kurie neplanuoja po magistrantūros tęsti mokslų (25 proc.).

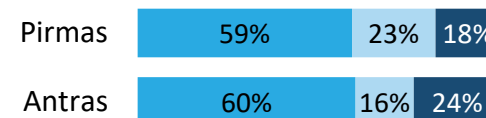
Studijų sritis:

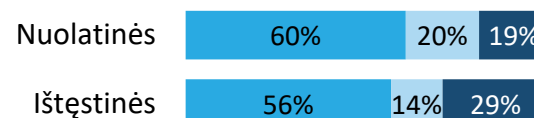
Planai tęsti studijas baigus šias:

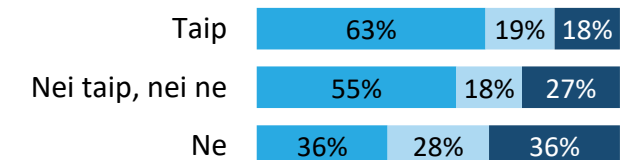
Kursas:

Studijų tipas:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

■ Motyvacinis ■ Akademinis ■ Materialinis ir socialinis

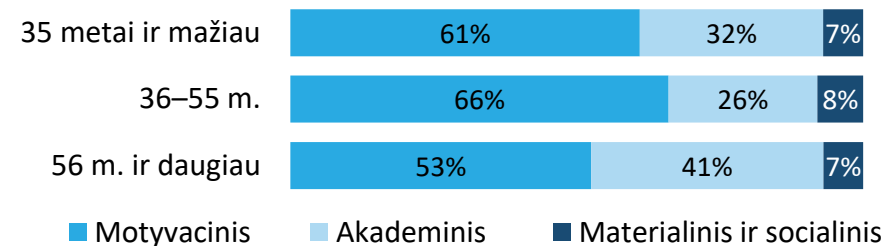
Pasirengimo magistrantūrai komponentų svarba

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Motyvacinis pasirengimas svarbiausias 62 proc. dėstytojų, akademinis – 31 proc., o materialinis ir socialinis – 7 proc.

- **Motyvacinio** pasirengimo svarbą dažniau akcentuoja 36–55 metų dėstytojai (66 proc. jų šis komponentas svarbiausias), rečiau – 56 m. ir vyresni (53 proc.).
- **Akademinio pasirengimo** magistrantūros studijoms svarbą dažniau akcentuoja vyresni nei 55 metų dėstytojai (41 proc.) negu tie, kurių amžius 36–55 metai (26 proc.).
- **Materialinio ir socialinio komponento** svarbą dėstytojai vertina panašiai (nėra statistiškai reikšmingų skirtumų pagal dėstytojų charakteristikas).

Dėstytojų amžius:

1.2. Kaip vertinamas pasirengimas magistrantūros studijoms, atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir materialinį bei socialinį komponentus?

Pasirengimo magistrantūros studijoms vertinimas

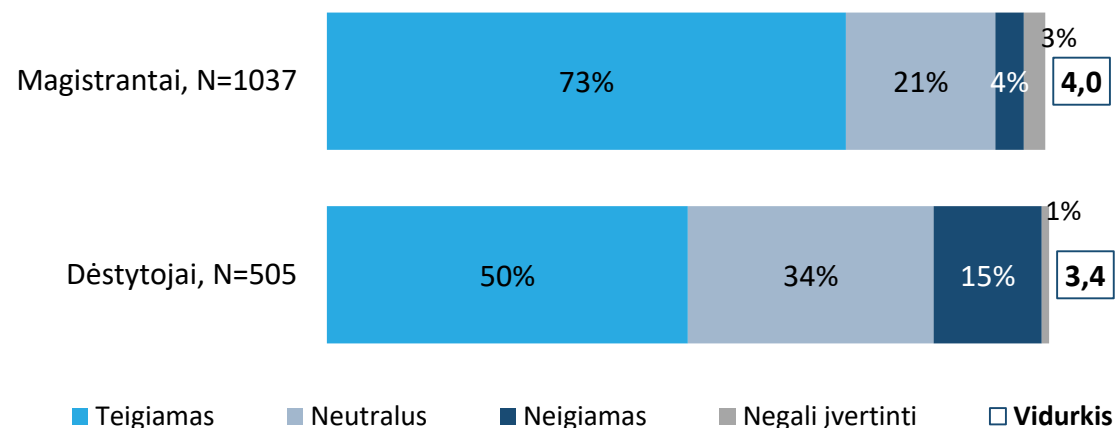
Studentų buvo prašoma įvertinti savo pasirengimą magistrantūros studijoms, o dėstytojų – studentų pasirengimą, atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir socialinį bei materialinį pasirengimo aspektus.

73 proc. apklaustų magistrantų savo pasirengimą magistrantūros studijoms vertina teigiamai (gerai arba labai gerai), penktadalis – neutraliai, 4 proc. – neigiamai. Bendras vertinimo vidurkis – 4 balai iš 5.

Dėstytojai magistrantų pasirengimą studijoms vertina vidutiniškai 3,4 balo iš 5.

15 proc. dėstytojų mano, kad į magistrantūros studijas įstoja blogai arba labai blogai pasirengę studentai, o pusė dėstytojų įstojusiųjų pasirengimą vertina teigiamai.

Pasirengimo magistrantūros studijoms vertinimas

Magistrantams: Pagalvokite apie ankstesniame klausime išvardytus visus pasirengimo studijuoti komponentus. Kaip Jūs pagal tai vertintumėte savo pasirengimą magistrantūros studijoms? / Dėstytojams: Kaip pagal tai vertintumėte dabartinių savo magistrantūros studentų pasirengimą studijuoti? Skalė: 1 balas – labai blogai; 5 balai – labai gerai.

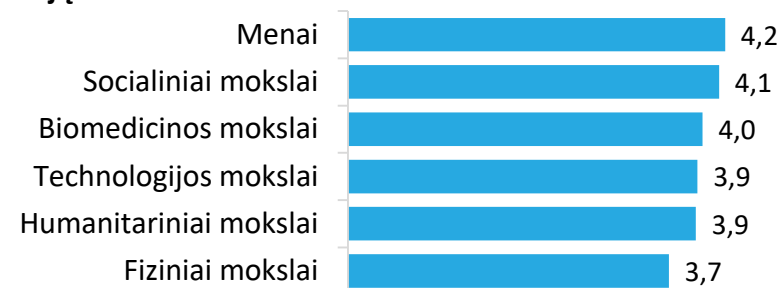
Pasirengimo magistrantūros studijoms vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

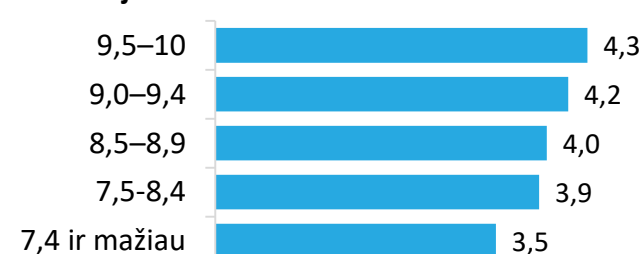
73 proc. magistrantų savo pasirengimą magistrantūros studijoms vertina teigiamai, 21 proc. – neutraliai, 4 proc. – neigiamai. Bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 4 balai iš 5.

- Geriausiai savo pasirengimą studijoms vertina menų srities magistrantai (vidutiniškai 4,2 balo iš 5), prasčiausiai – fizinių mokslų (3,7 balo).
- Pasirengimo magistrantūros studijomis vertinimas skiriasi priklausomai nuo mokymosi rezultatų: tie, kurių paskutinės sesijos rezultatai geriausi, savo pasirengimą magistrantūrai tiriamais aspektais vertina kur kas geriau (4,3 balo) negu tie, kurių egzaminų vidurkis neviršija 7,4 balo (jie savo pasirengimą magistrantūrai vertina 3,5 balo).
- Pasirengimo vertinimas skiriasi ir pagal tolimesnius akademinis planus: toliau mokytis ketinantys magistrantai savo pasirengimą vertina 4,3 balo, o tie, kurie po magistrantūros toliau mokytis neplanuoja – 3,8 balo.
- Geriau pasirengę jaučiasi tie, kurie mano, kad yra „savo rogėse“ (jie pasirengimą vertina vidutiniškai 4,3 balo iš 5), negu tie, kurie nesijaučia esą „savo rogėse“ (2,9 balo).

Studijų sritis:

Paskutinės sesijos vidurkis:

Planai studijuoti toliau, kai baigs šias studijas:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

Pateikiami vidurkiai. Skalė: 1 – labai blogai; 5 – labai gerai

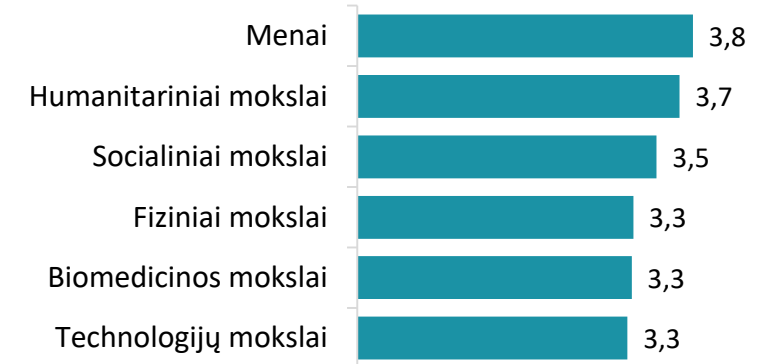
Pasirengimo magistrantūros studijoms vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

50 proc. dėstytojų mano, kad magistrantai yra gerai pasiruošę studijoms magistrantūroje, 34 proc. dėstytojų magistrantų pasiruošimą vertina neutraliai, o 15 proc. – blogai. Bendras pasiruošimo magistrantūrai vertinimo vidurkis – 3,4 balo iš 5.

- Geriausiai magistrantų pasirengimą vertina menų ir humanitarinių mokslų sričių dėstytojai (atitinkamai 3,8 balo ir 3,7 balo iš 5). Fizinių mokslų, biomedicinos ir technologijų sričių magistrantų pasirengimas vertinamas prasčiausiai (po 3,3 balo iš 5).
- Dėstytojai vyrai magistrantų pasirengimą studijoms vertina prasčiau nei moterys (atitinkamai 3,3 ir 3,5 balo iš 5).

Pagrindinė sritis:

Lytis:

Pateikiami vidurkiai. Skalė: 1 – labai blogai; 5 – labai gerai

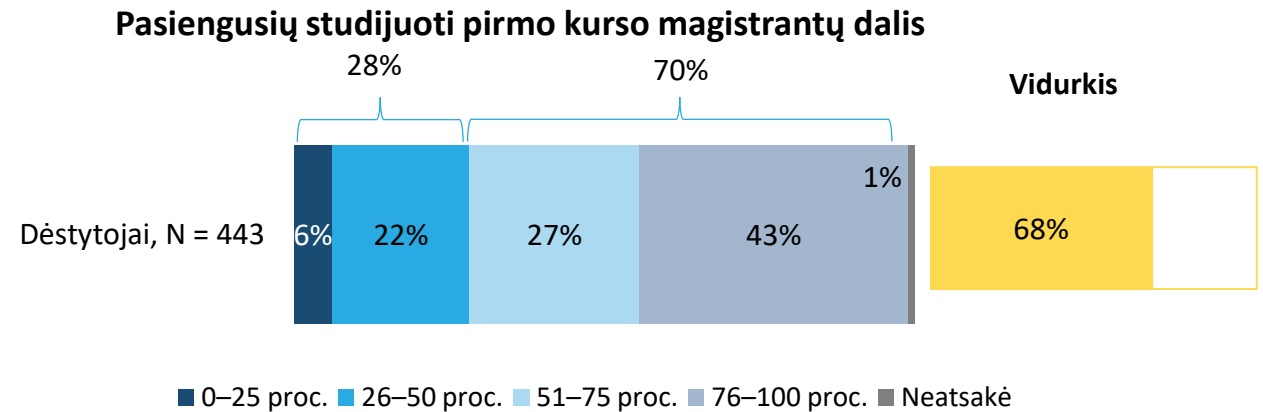
1.3. Kokia dalis stojančiųjų pasirengusi studijuoti magistrantūroje?

Pasirengusiųjų studijuoti magistrantūroje dalis

Dėstytojų buvo prašoma nurodyti, kokia pirmo kurso magistrantų dalis, jų nuomone, yra pasirengusi studijuoti jų dėstomus dalykus.

Dėstytojų vertinimu, vidutiniškai 68 proc. pirmo kurso magistrantų yra pasirengę studijuoti jų dėstomus dalykus. 70 proc. apklaustų dėstytojų mano, kad studijuoti pasirengę ne mažiau nei pusė magistrantų, 28 proc. – iki pusės.

Pagalvokite apie magistrantūros studijų pirmo kurso studentus, su kuriais Jums tenka dirbti. Kokia jų dalis yra pasirengusi studijuoti Jūsų dėstomus dalykus? Iš 100 proc. pasirengusių studijuoti mano dėstomus dalykus yra (įrašykite) ..... proc.

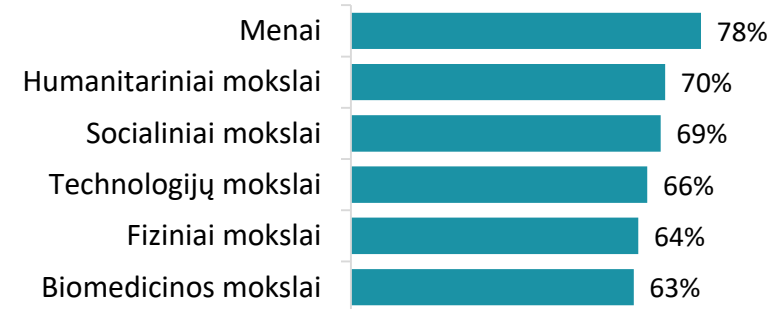
Pasirengusiųjų studijuoti magistrantūroje dalis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojų vertinimu, vidutiniškai 68 proc. pirmo kurso magistrantūros studentų yra pasirengę studijuoti jų dėstomus dalykus.

- Didžiausia dalis (vidutiniškai 78 proc.) pasirengusiųjų studijuoti nurodoma menų dėstytojų, mažiausia – biomedicinos ir fizinių mokslų dėstytojų (atitinkamai 63 proc. ir 64 proc. visų pirmo kurso magistrantų).
- Dėstytojai vyrai linkę griežčiau vertinti pasirengimą studijuoti ir nurodo mažesnę pasirengusių magistrantų dalį nei moterys (atitinkamai 65 proc. ir 70 proc.).

Studijų sritis:

Lytis:

Pateikiami vidurkiai (magistrantūros pirmo kurso studentų, pasiruošusių studijuoti dėstomus dalykus, dalis).

1.4. Kaip vertinami magistrantų gebėjimai ir kompetencijos?

Magistrantų, turinčių reikiamas kompetencijas, dalis

Studentų, kurie, dėstytojų vertinimu, turi tam tikras norint sėkmingai studijuoti magistrantūroje būtinas kompetencijas, dalis siekia vidutiniškai 50–58 proc. Didžiausia dalis studentų (vidutiniškai 58 proc.) turi pakankamai išlavintus savarankiško mokymosi įgūdžius ir geba rinkti ir interpretuoti duomenis, kurių reikia svarbioms socialinėms, mokslinėms ir etinėms problemoms spręsti. Mažesnė dalis (vidutiniškai 50 proc.) studentų demonstruoja žinias ir supratimą, papildytus aukštesnio lygio vadovėlių žiniomis ir tam tikromis žiniomis apie naujausius studijuojamos krypties pasiekimus. Visos analizuotos kompetencijos ir gebėjimai turi įtakos pasirengimo magistrantūrai vertinimui (Pearson koreliacijos koeficientas 0,65 ir daugiau, kai maksimalus – 1), o labiausiai koreliuoja gebėjimas taikyti žinias bei supratimą ir profesionalaus požiūrio demonstravimas, gebėjimas formuluoti ir argumentuotai pagrįsti sprendimus, reikalingus studijų srities problemoms spręsti.

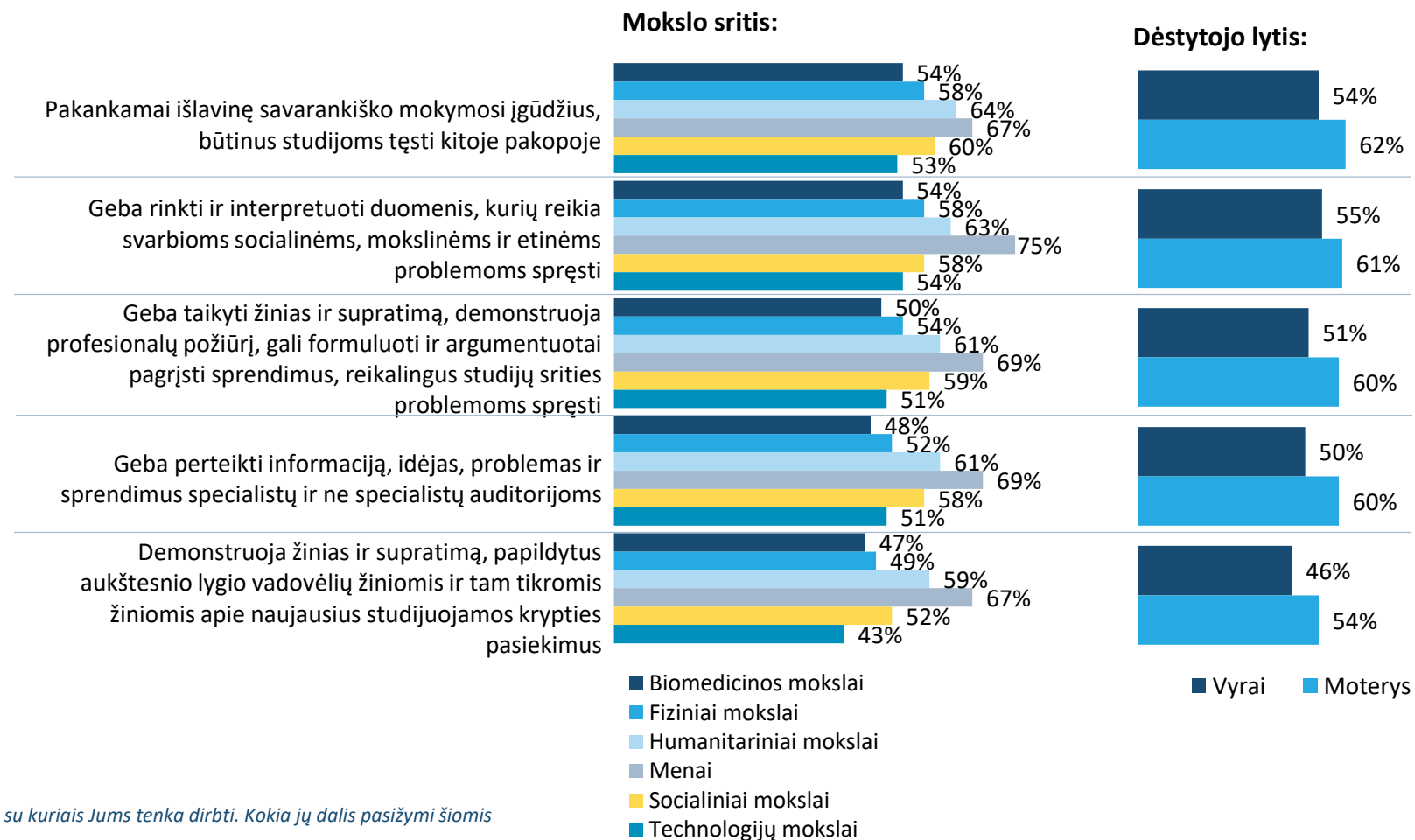
Pagalvokite apie magistrantūros studijų pirmo kurso studentus, su kuriais Jums tenka dirbti. Kokia jų dalis pasižymi šiomis savybėmis? Iš 100 proc. (įrašykite)

* Pearson koreliacijos koeficientas

Magistrantūros studentų, turinčių tiriamas kompetencijas, dalis

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

- Analizuotas kompetencijas didesnei daliai magistrantų priskiria menų (dėstytojų vertinimu, šias kompetencijas ir gebėjimus turi vidutiniškai 67–75 proc. studentų) ir humanitarinių mokslų dėstytojai (59–64 proc.), o mažiausiai – biomedicinos ir technologijų dėstytojai (43–54 proc.).
- Magistrantų kompetencijų ir gebėjimų vertinimas skiriasi pagal lytį: moterys analizuotas kompetencijas ir gebėjimus priskiria didesnei studentų daliai nei vyrai (moterys kompetencijas priskiria 54–62 proc. magistrantų, o vyrai – 46–55 proc.).

Pagalvokite apie magistrantūros studijų pirmo kurso studentus, su kuriais Jums tenka dirbti. Kokia jų dalis pasižymi šiomis savybėmis? Iš 100 proc. (įrašykite)

1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

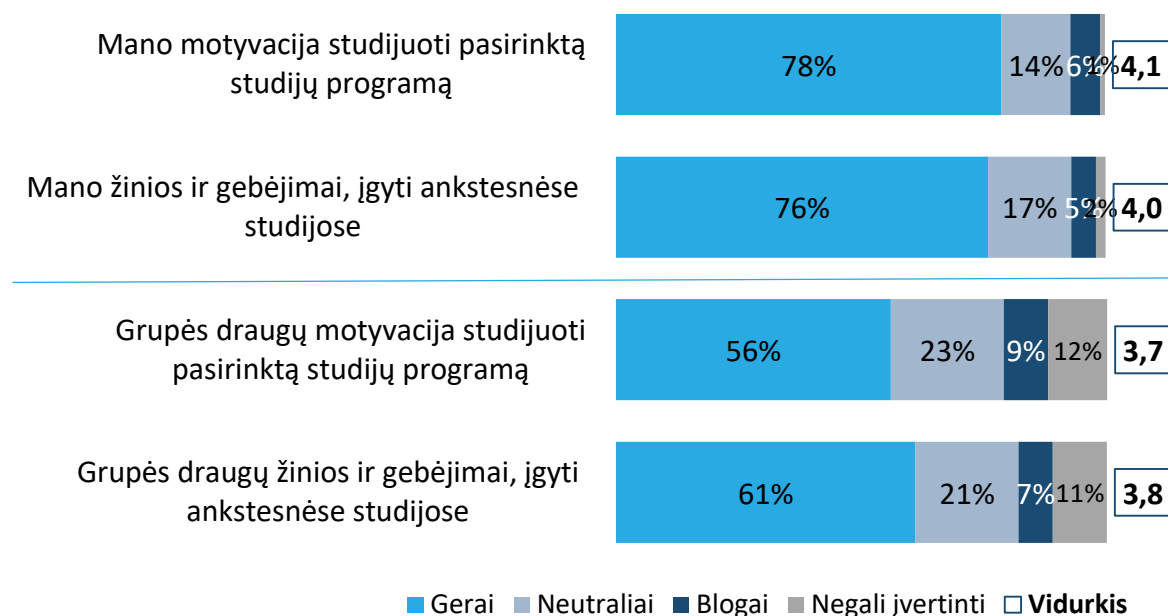
Žinių ir gebėjimų bei motyvacijos vertinimas

Apklausoje dalyvavę magistrantai savo žinias ir motyvaciją vertina kur kas geriau nei bendramokslių. Kalbant apie motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą, 78 proc. apklaustų magistrantų savo motyvaciją vertina labai gerai arba gerai, o bendramokslių motyvaciją taip vertina 56 proc. visų apklaustųjų. Labai blogai arba blogai savo motyvaciją vertina 6 proc. magistrantų.

Panaši tendencija pastebima ir kalbant apie žinias ir gebėjimus, įgytus ankstesnėse studijose (nors atotrūkis tarp savo ir bendramokslių žinių vertinimo šiuo atveju šiek tiek mažesnis nei vertinant motyvaciją): savo žinias ir gebėjimus teigiamai (gerai arba labai gerai) vertina 76 proc., o bendramokslių – 61 proc. magistrantų. Labai blogai ir blogai savo žinias ir gebėjimus vertina 5 proc., o bendramokslių – 7 proc. magistrantų.

Savo ir bendramokslių žinių bei motyvacijos vertinimas

Magistrantai, N=1037

Kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

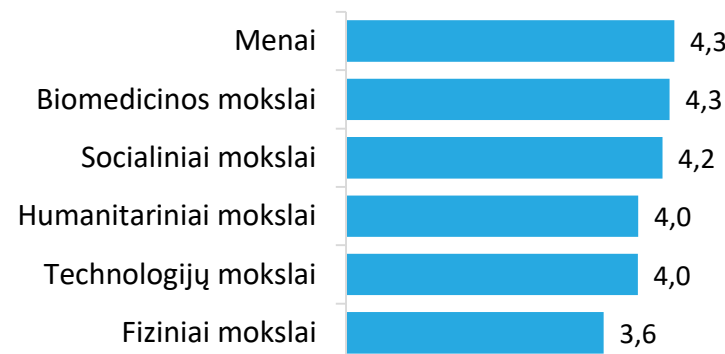
Aspekto „Mano motyvacija studijuoti pasirinktą studijų programą“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

78 proc. magistrantų savo motyvaciją studijuoti vertina labai gerai arba gerai, o bendras vertinimo vidurkis siekia 4,1 balo iš 5.

- Geriausiai savo motyvaciją studijuoti vertina menų ir biomedicinos studentai (jie savo motyvaciją vertina vidutiniškai 4,3 balo), prasčiausiai – fizinių mokslų (3,6 balo iš 5).
- Motyvacijos studijuoti vertinimas priklauso nuo mokymosi rezultatų: paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji aukščiausiais balais savo motyvaciją vertina vidutiniškai 4,4 balo.
- Geriau savo motyvaciją vertina planuojantieji tęsti studijas po magistrantūros (4,5 balo) ir planuojantieji ateityje dirbti MSI (4,3 balo).
- Besijaučiantieji „savo rogėse“ savo motyvaciją vertina vidutiniškai 4,4 balo, o nesijaučiantieji – 2,6 balo iš 5.
- Vyresni (26 metų ir daugiau) magistrantai jaučiasi labiau motyvuoti nei jaunesni (atitinkamai 4,3 ir 4,0 balo).

Studijų sritis:

Paskutinės sesijos vidurkis magistrantūroje:

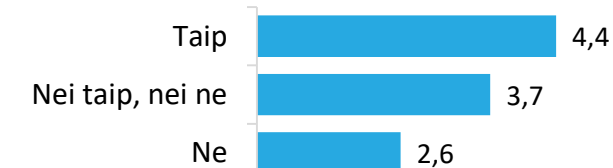
Planai studijuoti toliau:

Amžius:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

Planai dirbti MSI:

Kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

Aspekto „Mano žinios ir gebėjimai, įgyti ankstesnėse studijose“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

76 proc. magistrantų savo žinias ir gebėjimus, įgytus ankstesnėse studijose, vertina labai gerai arba gerai, o bendras vertinimo vidurkis – 4 balai iš 5.

- Savo žinias ir gebėjimus geriau vertina tie, kurie baigė tos pačios srities bakalauro studijas ir nekeitė aukštosios mokyklos (4,1 balo).
- Geriausiai savo žinias vertina paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji geriausiais pažymiais – vidutiniškai 4,3 balo.
- Tie, kurie po dabartinių magistrantūros studijų planuoja mokytis toliau, savo žinias vertina geriau (4,3 balo) nei tie, kurie mokytis neplanuoja (3,9 balo).
- Savo žinias ir gebėjimus kur kas geriau vertina tie, kurie jaučiasi „savo rogėse“ (4,2 balo), o taip nesijaučiantys šiuo aspektu save vertina 3,5 balo.
- Žinių ir gebėjimų vertinimas pagal studijų sritį reikšmingai nesiskiria.

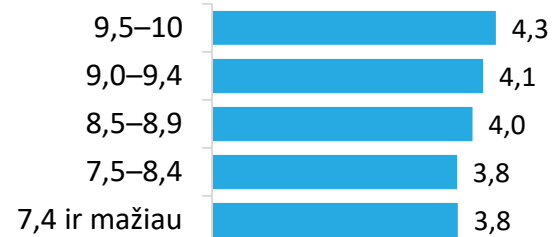
Bakalauro sritis:

AM keitimas prieš dabartines studijas:

Paskutinės sesijos vidurkis:

Planai studijuoti toliau:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

Kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

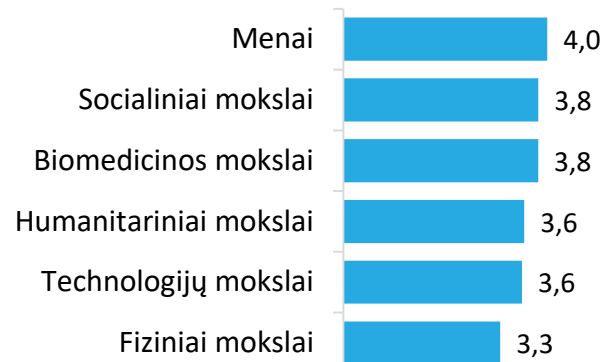
Aspekto „Mano grupiokų motyvacija studijuoti pasirinktą studijų programą“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Magistrantai grupės draugų motyvaciją studijuoti vertina vidutiniškai 3,7 balo iš 5.

- Lyginant tarp skirtingų studijų sričių, menų studentai grupės draugų motyvaciją vertina geriausiai – vidutiniškai 4 balais, o fizinių mokslų prasčiausiai – 3,3 balo iš 5.
- Grupės draugų motyvacijos vertinimas priklauso nuo magistrantų mokymosi rezultatų – geriausiai besimokantieji bendramokslių motyvaciją vertina prasčiau, o prasčiau besimokantieji – geriau.
- „Savo rogėse“ esantys magistrantai grupės draugų motyvaciją vertina geriau (3,9 balo) nei nesijaučiantieji esą „savo rogėse“ (3 balai iš 5).
- Merginos linkusios geriau vertinti grupės draugų motyvaciją mokytis nei vaikinai (atitinkamai 3,8 ir 3,6 balo), o vyresni nei 26 m. magistrantai – taip pat geriau nei jaunesni (atitinkamai 3,9 ir 3,7 balo).

Studijų sritis:

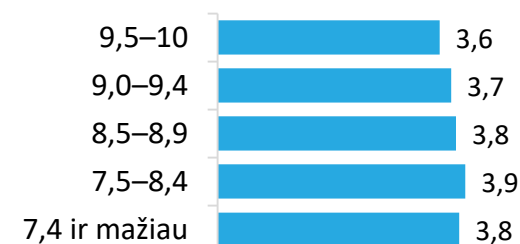
Lytis:

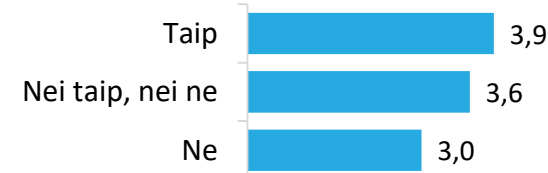
Amžius:

Paskutinės sesijos vidurkis:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

Kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

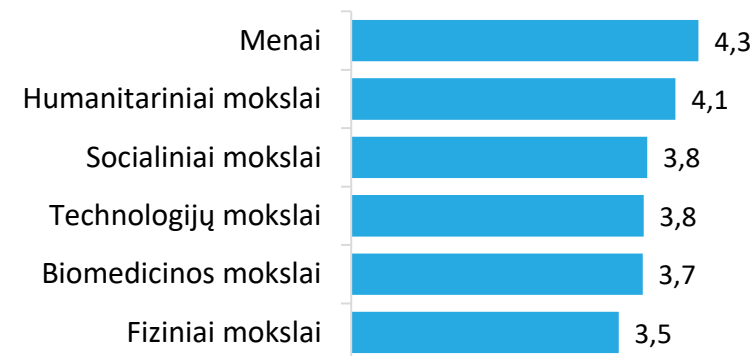
Aspekto „Mano grupiokų žinios ir gebėjimai, įgyti ankstesnės studijose“ vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

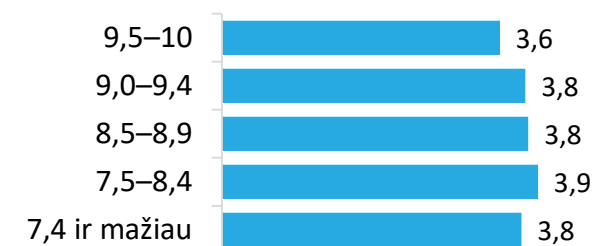
Magistrantai grupės draugų žinias ir gebėjimus, įgytus ankstesnėse studijose, vertina vidutiniškai 3,8 balo iš 5.

- Geriausiai bendramokslų žinias vertina studijuojantieji menus (vidutiniškai 4,3 balo) ir humanitarinius mokslus (4,1 balo), prasčiausiai – fizinius mokslus (3,5 balo).
- Turintieji aukščiausius paskutinės egzaminų sesijos pažymių vidurkius grupės draugų žinias ir gebėjimus vertina kiek prasčiau (3,6 balo) nei egzaminus išlaikiusieji žemesniais balais.
- Merginos grupės draugų žinias ir gebėjimus vertina geriau (3,9 balo) nei vaikinai (3,6 balo).

Studijų sritis:

Paskutinės sesijos vidurkis magistrantūroje:

Lytis:

Kaip vertinate savo paties ir savo grupiokų pasirengimą studijuoti pasirinktoje studijų programoje toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

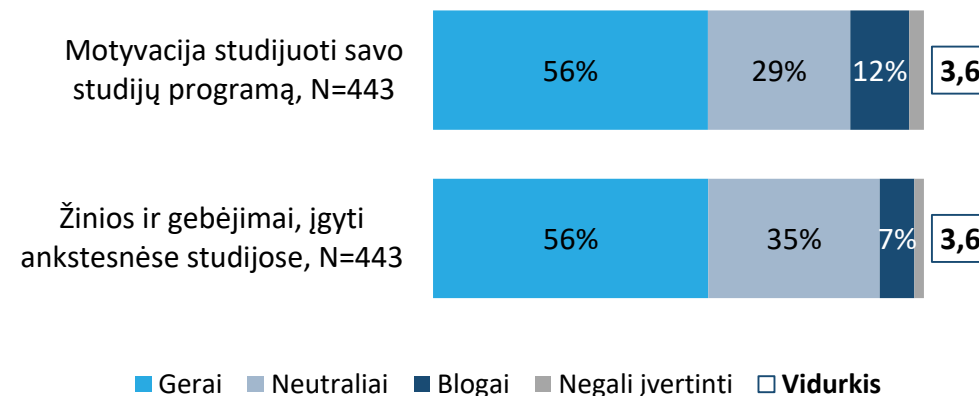
Ankstesnėse studijose įgytų žinių ir gebėjimų bei motyvacijos mokytis vertinimas

Dėstytojų buvo prašoma įvertinti magistrantūros pirmo kurso studentų žinias ir motyvaciją mokytis.

Pirmo kurso magistrantų motyvaciją studijuoti savo studijų programą dėstytojai vertina panašiai, kaip ir žinias, įgytas ankstesnėse studijose: motyvaciją ir žinias teigiamai (gerai arba labai gerai) vertina 56 proc. apklaustų dėstytojų, o bendras motyvacijos ir žinių vertinimo vidurkis – 3,6 balo iš 5.

Vis dėlto didesnę dalis apklaustų dėstytojų neigiamai (blogai arba labai blogai) dažniau vertina motyvaciją (12 proc.) nei žinias (7 proc.).

Magistrantų žinių ir motyvacijos vertinimas

Kaip vertinate magistrantūros studijų pirmo kurso studentų pasirengimą studijuoti savo studijų programą toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

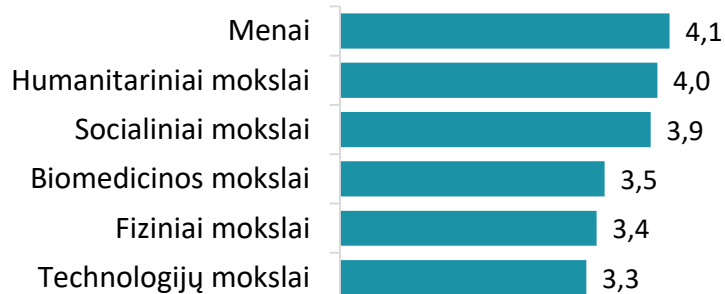
Magistrantų žinių ir motyvacijos studijuoti vertinimas

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėstytojai pirmo kurso magistrantų motyvaciją mokytis pasirinktoje studijų programoje vertina vidutiniškai 3,6 balo iš 5.

- Pirmo kurso magistrantų motyvacijos studijuoti vertinimas skiriasi pagal mokslo sritį: geriausiai motyvaciją vertina menų (vidutiniškai 4,1 balo iš 5), humanitarinių (4 balai) ir socialinių (3,9 balo) mokslų sričių dėstytojai. Kur kas prasčiau motyvacija vertinama technologijų (3,3 balo), fizinių (3,4 balo) ir biomedicinos mokslų (3,5 balo) sričių dėstytojų.
- Dėstytojos moterys pirmo kurso magistrantų motyvaciją vertina kur kas geriau nei vyrai (atitinkamai 3,9 ir 3,4 balo).

Mokslo sritis:

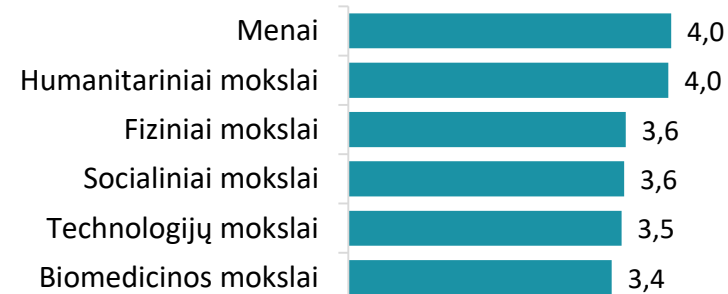
Lytis:

Dėstytojai pirmo kurso magistrantų žinias ir gebėjimus, įgytus ankstesnėse studijose, vertina vidutiniškai 3,6 balo iš 5.

- Kalbant apie pirmo kurso magistrantų žinias ir gebėjimus, įgytus ankstesnėse studijose, skirtingų sričių dėstytojų vertinimai išsiskiria: geriausiai žinias ir gebėjimus vertina menų ir humanitarinių mokslų dėstytojai (vidutiniškai 4 balais), prasčiausiai – biomedicinos mokslų (3,4 balo).
- Dėstytojos moterys pirmo kurso magistrantų žinias vertina geriau nei vyrai (atitinkamai 3,7 ir 3,5 balo).

Mokslo sritis:

Lytis:

Kaip vertinate magistrantūros studijų pirmo kurso studentų pasirengimą studijuoti savo studijų programą toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai; 1 – labai blogai

Magistrantų žinių ir motyvacijos vertinimo palyginimas

Apibendrinant ankstesnėse skaidrėse analizuotą žinių ir gebėjimų, įgytų ankstesnėse studijose, ir motyvacijos mokytis vertinimą, šioje matricoje pavaizduoti magistrantų ir dėstytojų suvokimo skirtumai: savo žinias ir motyvaciją studentai vertina kur kas geriau nei dėstytojai. Bendramokslių žinių ir motyvacijos vertinimas artimesnis dėstytojų vertinimui nei savo.

Skalėse vaizduojamas vertinimo vidurkis (5 balų skalė, kurioje 1 – labai blogai, 5 – labai gerai).

Magistrantams: Kaip vertinate savo paties ir savo grupės draugų pasirengimą studijuoti toliau nurodytais aspektais? Dėstytojams: Kaip vertinate magistrantūros studijų pirmo kurso studentų pasirengimą studijuoti savo studijų programą toliau nurodytais aspektais? Skalė: 5 – labai gerai, 1 – labai blogai

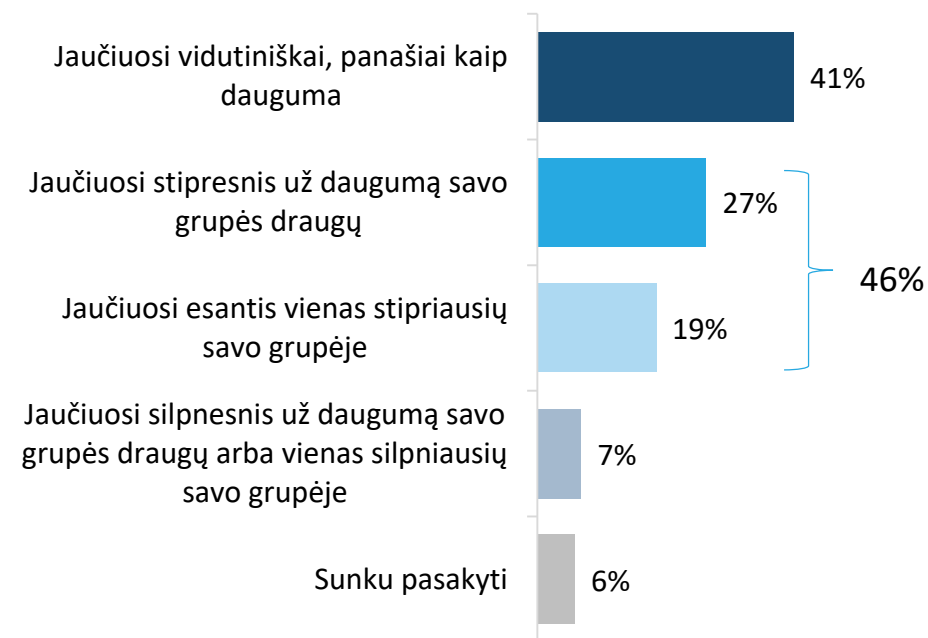

Pasirengimo studijoms vertinimas lyginant su bendramoksliais

Pasirengimo studijoms prasme beveik pusė (46 proc.) apklaustų magistrantų jaučiasi esantys vieni stipriausių ar stipresni už daugumą savo grupėje, 41 proc. savo pasirengimą vertina vidutiniškai ir panašiai kaip daugumos bendramokslių, o prasčiau už kitus jaučiasi 7 proc. apklaustųjų.

Savo pasirengimo studijoms vertinimas lyginant su bendramoksliais

Magistrantai, N=1037

Kaip jaučiatės pasirengę savo studijoms, palyginti su grupės draugais?

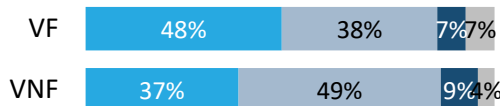
Pasirengimo studijoms vertinimas lyginant su bendramoksliais

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

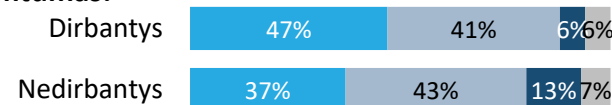
46 proc. apklaustų magistrantų jaučiasi esantys vieni stipriausių ar stipresni už daugumą savo grupėje, 41 proc. savo pasirengimą vertina vidutiniškai ir panašiai, kaip dauguma kitų, o prasčiau už kitus jaučiasi 7 proc.

- Stipresni už kitus dažniau jaučiasi egzaminus išlaikiusieji aukščiausiais balais (73 proc.) ir po magistrantūros planuojantys toliau tęsti studijas (69 proc.), rečiau – neplanuojantys tęsti studijų po magistrantūros (36 proc.) ir studijuojantys valstybės nefinansuojamose studijų vietose (37 proc.).
- Silpnescni už bendramokslius dažniau jaučiasi nedirbantys magistrantai (13 proc.), paskutinės sesijos egzaminus išlaikiusieji 7,4 balo ir prastesniais pažymiais (31 proc.), nesijaučiantys „savo rogėse“ arba dėl to abejojantys (atitinkamai 26 proc. ir 13 proc.).

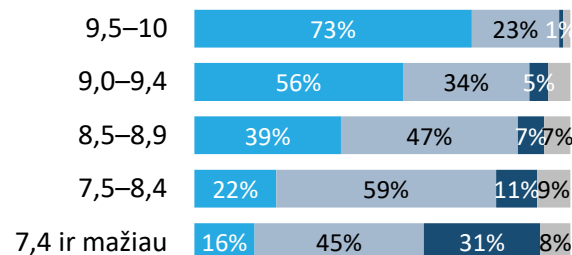
Studijuoja:

Užimtumas:

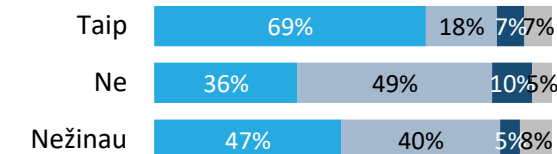

Paskutinės sesijos vidurkis:

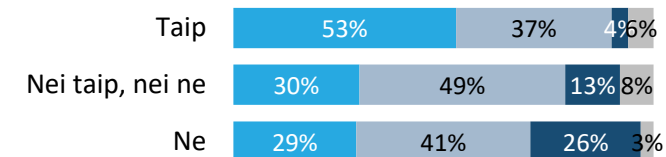

- Jaučiasi stipresni
- Jaučiasi vidutiniškai, kaip dauguma
- Jaučiasi silpnescni
- Sunku pasakyti

Planai tęsti studijas:

Ar jaučiasi „savo rogėse“:

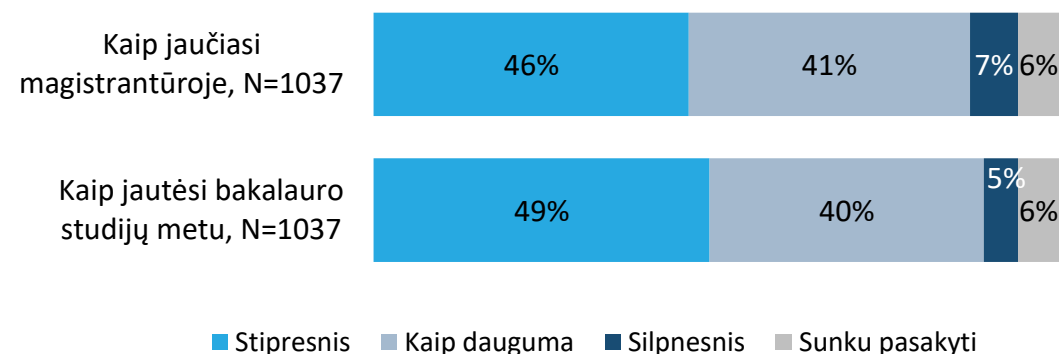

Pasirengimo bakalauro ir magistrantūros studijoms palyginimas

Be to, kaip magistrantai jaučiasi pasirengę, palyginti su bendramoksliais, buvo klausama ir kaip jie jautėsi bakalauro studijų metu.

Skirtingai besijaučiančių studentų proporcijos nepasikeitė: stipresni jaučiasi arba jautėsi beveik pusė apklaustųjų, kaip dauguma – 40 proc., silpnesni – 5–7 proc.

Savo pasirengimo studijoms vertinimas bakalauro ir magistrantūros studijų metu

Kaip jaučiatės pasirengę savo studijoms, palyginti su grupės draugais? Kaip jautėtės pasirengę savo studijoms, palyginti su grupės draugais, ankstesnėse studijose?

1.6. Kaip vertinamas pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje?

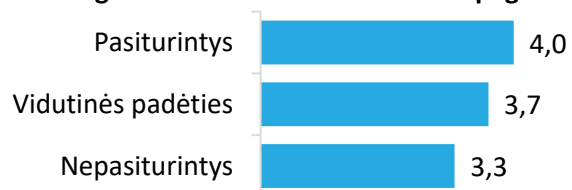
Pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje

Apklausti magistrantai, planuojantys tęsti studijas doktorantūroje, savo pasirengimą doktorantūrai vertina pozityviai: daugiau nei pusė jų savo pasirengimą vertina gerai arba labai gerai ir tik 4 proc. mano, kad kol kas aukštesnei pakopai nėra gerai pasirengę. Magistrantų pasirengimo aukštesnei studijų pakopai vertinimo vidurkis siekia 3,7 balo iš 5.

Pasirengimo doktorantūrai vertinimas priklauso nuo tėvų finansinės padėties: tie magistrantai, kurių tėvai (globėjai) yra pasiturintys, savo pasirengimą doktorantūrai vertina vidutiniškai 4 balais, o kurių nepasiturintys – 3,3 balo iš 5.

Dėstytojai apie jau studijuojančių doktorantų pasirengimą yra panašios nuomonės kaip ir magistrantai ir jų pasirengimą studijoms vertina vidutiniškai 3,7 balo iš 5. O 61 proc. dėstytojų mano, kad doktorantai studijoms pasirengę labai gerai arba gerai.

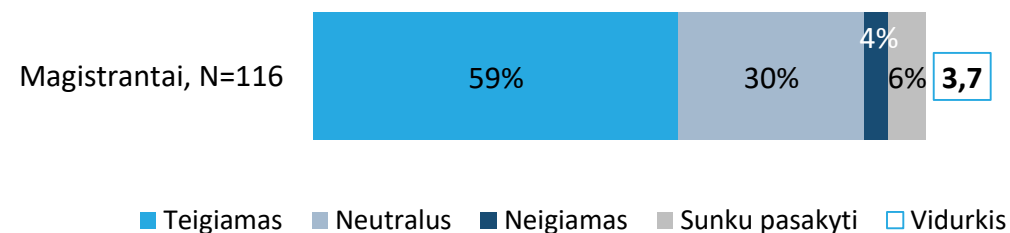
Pasirengimo doktorantūrai vertinimas pagal tėvų finansinę padėtį:

Magistrantams: Kaip bendrai įvertintumėte savo pasirengimą tęsti studijas doktorantūroje? Dėstytojams: Kaip pagal tai vertintumėte dabartinių doktorantūros studijų studentų pasirengimą doktorantūrai? Skalė: 1 – labai blogai; 5 – labai gerai

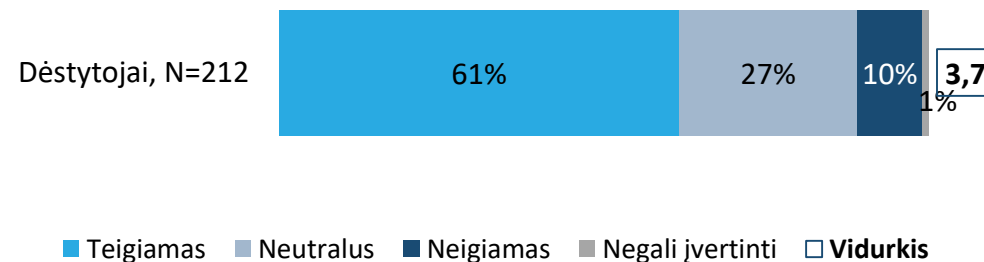
Pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje

Skaičiuojama nuo planuojančiųjų tęsti studijas

Pasirengimo doktorantūros studijoms vertinimas*

Skaičiuojama nuo dėstytojų, kurie dėsto doktorantams

* Pasirengimo vertinimo klausimai nebuvo identiški, tad palyginimas – sąlyginis.

1.7. Ar skiriasi universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimas magistrantūrai?

Universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimo magistrantūrai skirtumai

43 proc. dėstytojų, dėstančių magistrantams, nurodo, jog tarp šių studentų yra kolegijų absolventų, ir 75 proc. iš jų mano, kad magistrantūros studijoms geriau pasirengę universitetų absolventai. 18 proc. dėstytojų skirtumų tarp kolegijų ir universitetų absolventų pasirengimo magistrantūrai neįžvelgia.

Dažniau magistrantūros studijose absolventams iš kolegijų tenka dėstyti technologijų (55 proc.) ir socialinių (52 proc.) mokslų sričių dėstytojams, rečiau – fizinių (20 proc.), humanitarinių (28 proc.) mokslų ar menų (30 proc.) dėstytojams.

Su kolegijų absolventais magistrantūroje Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos miestuose dirbantys dėstytojai (39 proc. dėstytojų Vilniuje, 43 proc. – Kaune, 48 proc. – Klaipėdoje) susiduria rečiau negu Šiauliuose dirbantys dėstytojai (69 proc.).

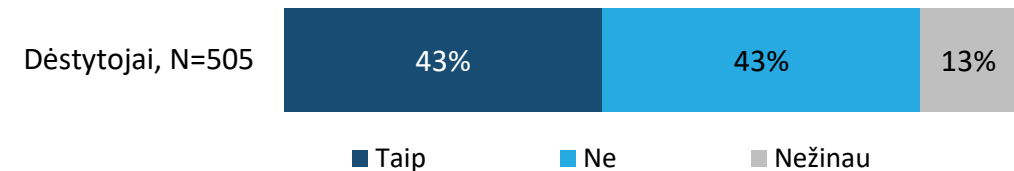
Ne tik MSI dirbantys dėstytojai kolegijų absolventų pasirengimą magistrantūrai prilygina universitetų absolventų pasirengimui dažniau (27 proc.) nei dirbantys tik MSI (13 proc.).

Didžioji dauguma (83 proc.) tik MSI dirbančių dėstytojų mano, kad universitetų absolventai magistrantūrai pasirengę geriau nei kolegijų, o tarp dėstytojų, dirbančių ne tik MSI, taip mano mažesnė dalis (62 proc.).

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas pateikiami kitoje skaidrėje.

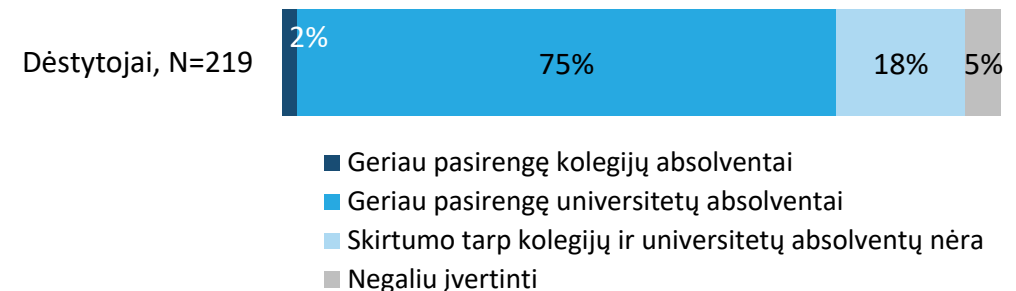
Ar dėsto kolegijų absolventams?

Skaičiuojama nuo dirbančiųjų su magistrantūros studentais

Pasirengimo studijuoti magistrantūroje skirtumai tarp kolegijų ir universitetų absolventų

Skaičiuojama nuo turinčiųjų magistrantūros studentų iš kolegijų

Ar tarp Jūsų magistrantūros studentų yra absolventų iš kolegijų?

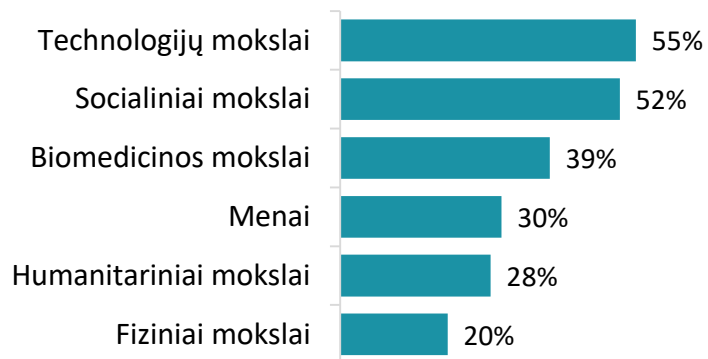
Ar pastebite skirtumų tarp kolegijų ir universitetų absolventų pasirengimo studijuoti magistrantūroje?

Dėstymas kolegijų absolventams ir jų pasirengimo vertinimas

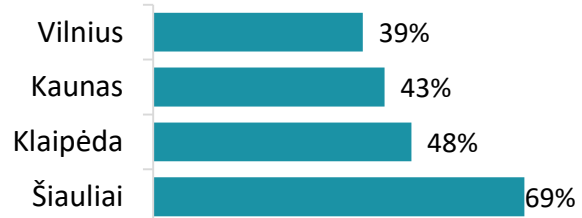
Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Dėsto magistrantams, baigusiems bakalauro studijas kolegijose:

Studijų sritis:

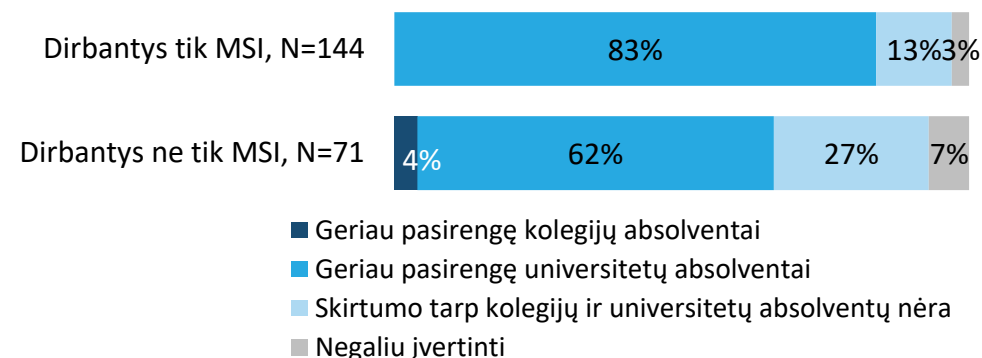
Miestas:

Ar tarp Jūsų magistrantūros studentų yra absolventų iš kolegijų?

Kolegijų absolventų pasirengimo magistrantūrai vertinimas:

Pasirengimo studijuoti magistrantūroje skirtumai pagal darbo vietą

Ar pastebite skirtumų tarp kolegijų ir universitetų absolventų pasirengimo studijuoti magistrantūroje?

2. PASTANGOS SIEKIANT PASIRENGTI MAGISTRANTŪROS STUDIJOMS

- 2.1. Kiek pastangų įdedama rengiantis magistrantūros studijoms?
- 2.2. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

2.1. Kiek pastangų įdedama rengiantis magistrantūros studijoms?

Rengiantis magistrantūros studijoms įdėtos pastangos

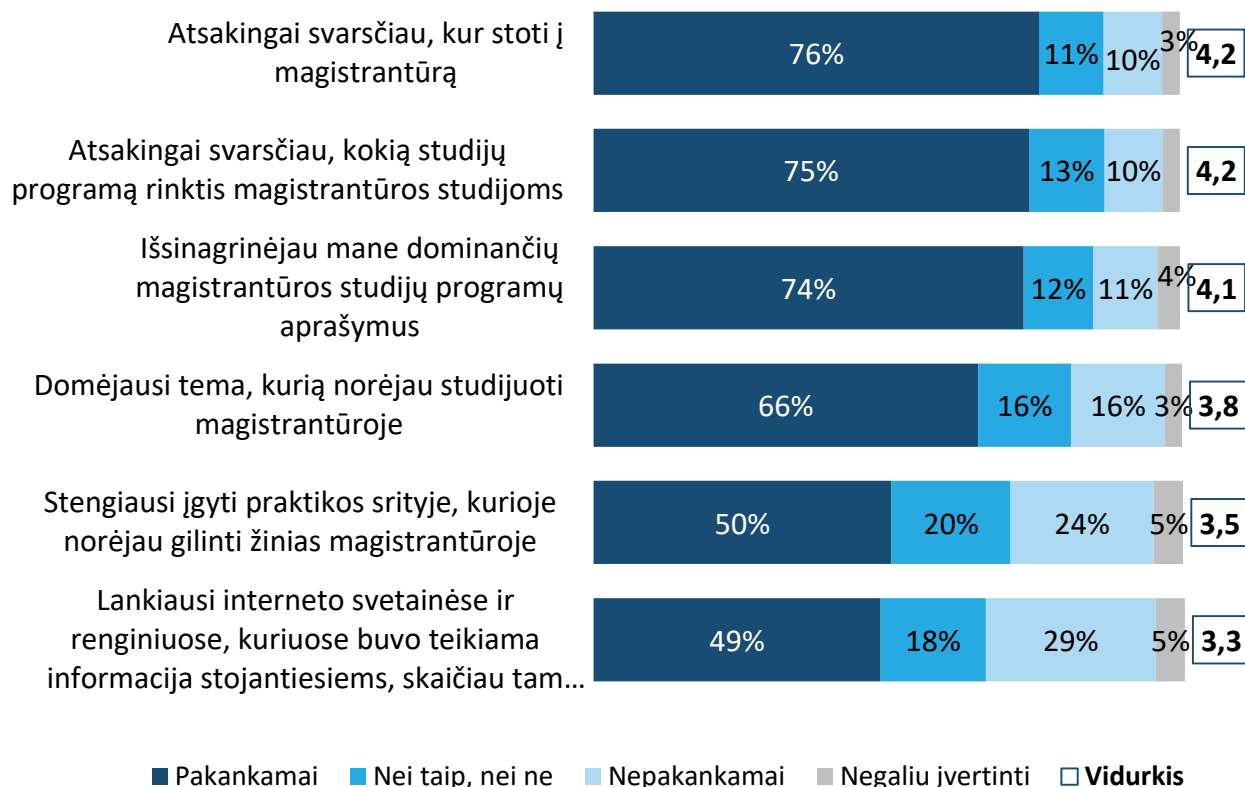
Trys iš keturių apklaustų magistrantų mano, kad pakankamai atsakingai svarstė, kur stoti, kokią studijų programą rinktis, arba išsinagrinėjo dominančių studijų programų aprašymus. Dešimtadalis apklaustų magistrantų mano, kad kiekvienai iš pirmiau išvardytų veiklų skyrė nepakankamai dėmesio.

Kas antras apklausos dalyvis stengėsi įgyti praktikos srityje, kurioje norėjo gilinti žinias, arba lankėsi interneto svetainėse ar renginiuose, kuriuose buvo teikiama informacija stojantiesiems, o 29 proc. teigia nepakankamai lankėsi tokio pobūdžio interneto svetainėse, renginiuose ar skaitė tam skirtus informacinius leidinius (studijuojantieji menas įdėjo dar mažiau pastangų, susijusių su šia veikla).

Srityje, kurioje buvo norima gilinti žinias magistrantūroje, praktikos nepakankamai įgijo 24 proc. magistrantų.

Rengiantis magistrantūros studijoms dėtos pastangos

Magistrantai, N=1037

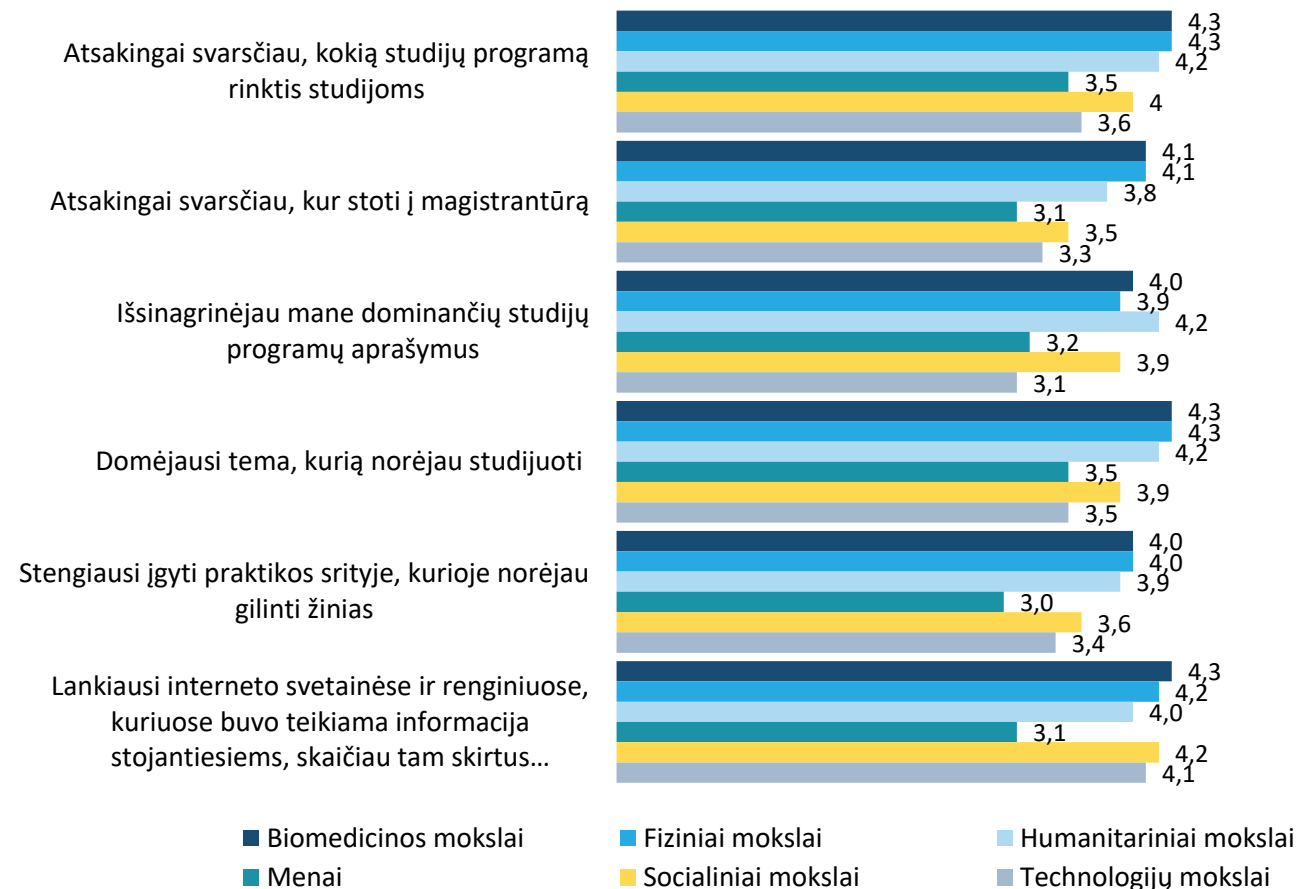
Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi magistrantūros studijoms. Skalė: 1 – visiškai nepakankamai; 5 – visiškai pakankamai

Rengiantis studijoms magistrantų įdėtos pastangos

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

Skirtingose studijų srityse besimokantys magistrantai rengdamiesi magistrantūrai paprastai įdeda nevienodai pastangų. Studijuojantieji biomedicinos, fizinių ar humanitarinių mokslų srityse dažniau teigia skiriančias pakankamai pastangų, o studijuojantieji menų ar technologijų srityse – gerokai rečiau.

Rengiantis studijoms dėtos pastangos pagal studijų sritį

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi magistrantūros studijoms. Skalė: 1 – visiškai nepakankamai; 5 – visiškai pakankamai

Rengiantis studijoms magistrantų įdėtos pastangos

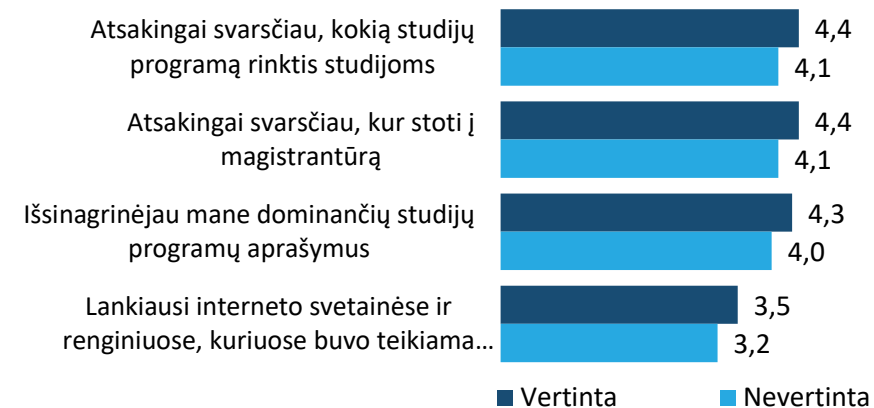
Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristiką

Daugiau pasirengimo pastangų paprastai įdeda tie magistrantai, kurie planuoja po magistrantūros tęsti studijas, įstojusieji po pertraukos ir tie, kuriems stojant buvo vertinama motyvacija.

Pasirengimo pastangos pagal pertrauką prieš magistrantūrą

Pasirengimo pastangos pagal motyvacijos vertinimą

Pasirengimo pastangos pagal planus tęsti studijas

Pagalvokite ir įvertinkite, kiek įdėjote pastangų rengdamiesi magistrantūros studijoms. Skalė: 1 – visiškai nepakankamai; 5 – visiškai pakankamai

2.2. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

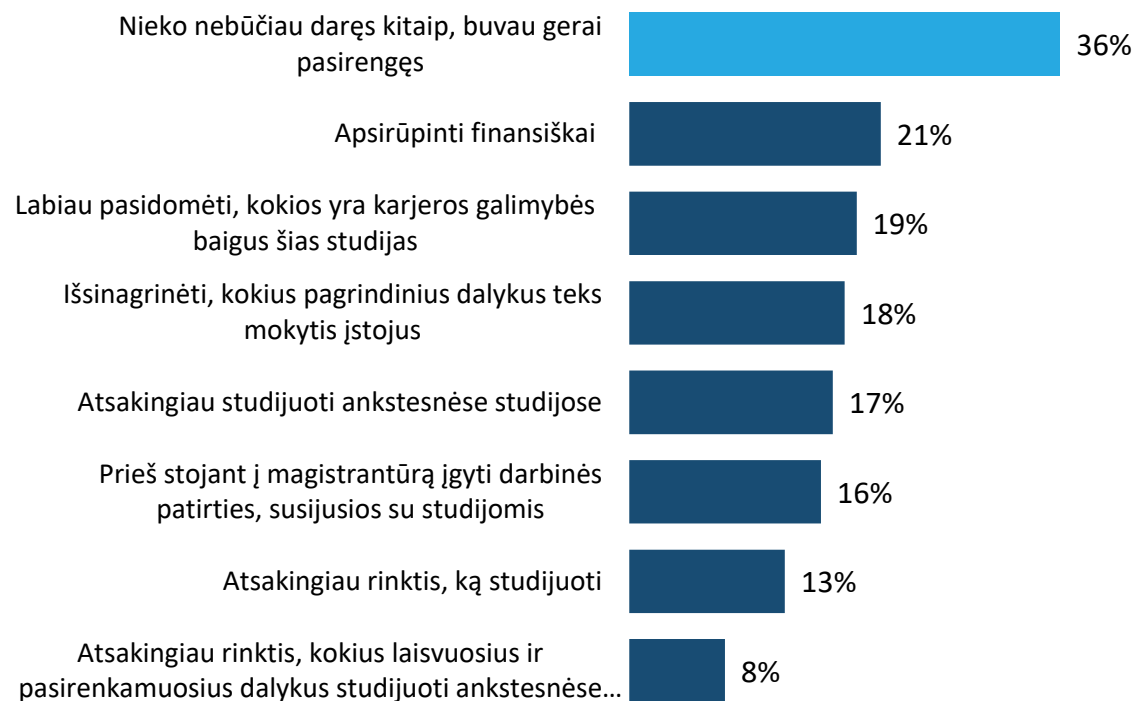

Ką reikėjo daryti kitaip ruošiantis magistrantūros studijoms?

36 proc. magistrantų yra patenkinti savo pasirengimu studijoms ir mano, kad nieko nevertėjo daryti kitaip.

Veiklos ir veiksmai, kuriuos, apklaustųjų nuomone, buvo verta atlikti kitaip, kad būtų geriau pasirengę studijoms, minimi fragmentiškai ir vertinant daugumą būdingų aspektų neišryškėjo: 21 proc. apklaustų magistrantų minėjo geresnį finansinį apsirūpinimą, 19 proc. nurodė domėjimąsi karjeros galimybėmis baigus studijas, 18 proc. – domėjimąsi, kokius pagrindinius dalykus teks mokytis įstojus, 17 proc. apklaustųjų mano, kad vertėjo atsakingiau mokytis ankstesnėse studijose, o 13 proc. – kad vertėjo atsakingiau rinktis, ką studijuoti.

Ką vertėjo daryti kitaip, kad būtų geriau pasirengta studijoms Magistrantai, N=1037

Prisiminkite save prieš magistrantūros studijų pradžią. Ką Jums vertėjo daryti kitaip, kad būtumėte geriau pasirengę studijoms?

Kas yra patenkinti savo pasirengimu magistrantūrai?

Skirtumai pagal apklaustųjų charakteristikas

36 proc. apklaustų magistrantų yra patenkinti savo pasirengimu studijoms ir mano, kad nieko nevertėjo daryti kitaip.

- Labiausiai savo pasirengimu patenkinti tie magistrantai, kurie įstojo po pertraukos (39 proc.), tie, kurie planuoja po magistrantūros mokytis toliau (48 proc.), ir tie, kurie jaučiasi esą „savo rogėse“ (44 proc.).
- Magistrantai, kurie dirba, ypač su studijomis susijusį darbą (42 proc.), dažniau nurodo, kad pasirengė pakankamai ir nieko keisti nenorėtų.
- 26 metų ir vyresni magistrantai dažniau jaučiasi tinkamai pasirengę studijoms (40 proc.) nei jaunesni (32 proc.).
- Pagal studijų sritį patenkintų pasirengimu magistrantų dalis reikšmingai nesiskiria.

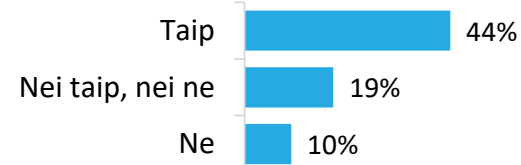
Kada įstojo į magistrantūrą:

Planai tęsti studijas:

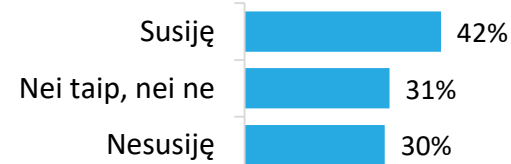
Ar jaučiasi „savo rogėse“:

Užimtumas:

Darbo ir studijų sąsaja:

Amžius:

Prisiminkite save prieš magistrantūros studijų pradžią. Ką Jums vertėjo daryti kitaip, kad būtumėte geriau pasirengę studijoms?

3. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ REKOMENDACIJOS DĖL PASIRENGIMO GERINIMO

- 3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?
- 3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

Sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms

Visoms tyrimo tikslinėms grupėms užduotas atviras klausimas:

„Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę aukštojo mokslo studijoms? (įrašykite)“.

Siekiant geriau suprasti, kaip pagerinti stojančiųjų pasirengimą ir su kokiais problemomis dažniausiai susiduria įstojusieji, dėstytojų buvo prašoma, kad įvardytų, ko labiausiai trūksta stojantiesiems (*„Kaip manote, ko dabartiniams stojantiesiems trūksta, kad jie būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?“*).

Šių klausimų analizė buvo atliekama ir rezultatai pateikiami tokiu principu:

- 1) Visi atsakymai sukoduoti ir sugrupuoti pagal respondentų siūlomus sisteminius pokyčius ir minimas problemines sritis. Ataskaitoje nurodomas temų paminėjimų dažnis (procentais nuo visų paminėjimų).
- 2) Pateikiamos reikšmingiausios citatos, iliustruojančios išskirtas problemines temas ir siūlomus sisteminius pokyčius.

3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

Magistrantų nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Magistrantai dažniausiai nurodo sisteminius pokyčius, kurie reikalingi priėmimo į magistrantūrą etape: priėmimo tvarkos keitimas ir sąlygų griežtinimas, stojančiųjų motyvacijos vertinimas, informacijos apie priėmimą ir magistrantūros studijas kokybės gerinimas.

Kita sritis, kurioje sisteminiai pokyčiai užtikrintų geresnį pasirengimą – studijų kokybė, turinys ir suderinamumas. Studijuojantieji pasigenda galimybių įgyti daugiau praktinės patirties ir įgūdžių, bakalauro ir magistro studijų suderinamumo tiek konkrečioje aukštojoje mokykloje, tiek tarp skirtingų aukštųjų mokyklų.

Fragmentiškai minėtas lankstumo derinti studijas su darbu poreikis, studijų finansavimo ir stipendijų skyrimo problemos, karjeros galimybės.

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N = 747

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms? (atviras klausimas)

Įvardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
Priėmimas į magistrantūrą:	39%
Keisti priėmimo tvarką: stojamieji egzaminai, studentų skaičiaus optimizavimas	16%
Tobulinti informavimą apie studijas (informacijos tikslumas, aprašymų išsamumas)	9%
Užtikrinti, kad įstotų labiausiai motyvuoti	8%
Rengti daugiau informacinių renginių apie būsimas studijas, užtikrinti daugiau tiesioginio bendravimo su dėstytojais, studentais, absolventais	4%
Organizuoti parengiamuosius, įvadinius kursus, išlyginamuosius kursus	2%
Studijų kokybė, turinys ir suderinamumas:	23%
Suteikti daugiau galimybių įgyti patirties, praktinių įgūdžių	9%
Suderinti I ir II pakopų studijų turinį, nes mokomi dalykai kartojasi	6%
Atnaujinti studijų programas, įtraukti aktualius ir tolesnėms studijoms būtinus dalykus	3%
Gerinti pasirengimą per bakalauro studijas, didinti pasirenkamųjų dalykų pasiūlą	3%
Skatinti, ugdyti studentų savarankiškumą ir žinių siekį visose grandyse	2%
Skatinti, kad magistrantūroje būtų pasirenkamos tos pačios srities studijos kaip bakalauro	1%
Lankstumas ir galimybės derinti studijas su darbu	6%
Studijų finansavimas ir stipendijų skyrimo sąlygos	4%
Įsidarbinimo problemos, karjeros galimybės	4%
Kita	12%
Pokyčių nereikia	6%
Nežino, neatsakė	5%

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai magistrantų minimos probleminės sritys ir sisteminiai pokyčiai

Dažniausiai magistrantų minimos probleminės sritys	Ilustruojantys teiginiai:
Priėmimo tvarkos keitimas: stojamieji egzaminai, studentų skaičiaus optimizavimas	„Motyvacinis laiškas turi būti privalomas visuose universitetuose ir jis turėtų sudaryti bent 30 proc. stojamojo balo“; „Magistrantūros studijos turėtų reikalauti gero (8+) pažymių vidurkio bakalauro studijose ARBA sėkmingos darbo patirties“; „Sunkesnio atrankos etapo. Motyvacinių pokalbių, egzaminų. Sunkumas turėtų būti proporcingai didėjantis su didėjančia specialybės paklausa, kad atrinktų studijoms tik pačius tinkamiausius“; „NEPRIIMTI studijuoti magistrantūros studijose neturint universitetinio bakalauro ar bent jau neturėjus išlyginamųjų studijų<...>“; „Turėtų būti nustatomi aukštesni kriterijai stojant į magistrantūrą, pvz., stojamasis egzaminas ar aukštesnė minimalaus balo kartelė“; „Griežtesnių atrankos reikalavimų, darbinės arba akademinės patirties“.
Nepakankamas informacijos apie studijas tikslumas, aprašymų išsamumas	„Aiškiau pateiktos informacijos, apie stojimą, akademinę veiklą, studijų laikotarpiu vykstančius darbus, užduotis ir pan. Kartais sunku rasti tikslią informaciją“; „Aiškiau vieningoje universitetų duomenų bazėje pateikti informaciją apie alternatyvius, prie baigtų bakalauro studijų tinkamus pasirinkimus magistro studijoms. Pvz., įvedus į paiešką, jog baigėsi psichologiją VDU, būtų pateikiamas galimų magistro studijų sąrašas įvairiuose universitetuose, suderinamas su baigtomis bakalauro studijomis“; „Įkelti kur kas daugiau informacijos apie studijuojamus dalykus, temas, metodikas“.
Būtinybė užtikrinti, kad įstotų ir mokytųsi labiausiai motyvuoti	„Jei studentas neturės motyvacijos jis niekada nebus pasirengęs“; „Kadangi magistrantūroje yra daugiau savarankiško darbo bei pačios studijos orientuotos į darbą mokslo srityje, tam, kad geriau realizuoti save magistrantūroje, reikia daugiau vidinės motyvacijos“; „Turi būti vertinama studento motyvacija ir savęs vertinimas“.
Būtinybė suteikti daugiau galimybių įgyti patirties, praktinių įgūdžių	„Studentai galėtų gauti daugiau praktinių dalykų-paskaitų“; „Daugiau tikslinių praktinių žinių bakalauro studijose“; „Galbūt galimybės sudalyvauti kokiame nors projektiniame renginyje, daryti projektą būtent tų studijų tema, kad būtų galimybė „pačiupinėti“, pasipraktikuoti toje srityje, prieš stojant“; „Mano bakalauro studijos galėtų būti šiuolaikiškesnės ir orientuotos į praktinius dalykus, kaip dabartinėse magistro studijose. Tai padėtų geriau pažinti darbo rinką ir mėgstamą sritį“; „Manau, žmonės, kurie studijuoja ne iškart po bakalauro, o šias studijas renkasi turėję darbo patirties, yra geriau pasiruošę – jų požiūris, motyvacija, bendrasis išprusimas daug geresnis, ir tai padeda studijuoti“; „Darbo patirtis tarp bakalauro ir magistrantūros studijų būtų privaloma“.
Būtinybė suderinti I ir II pakopų studijų turinį, nes mokomi dalykai kartojasi	„50 % visų magistro studijų dalykų dubliuojasi su bakalauro studijomis, neįgaunama daugiau giliamųjų žinių“; „Universiteto katedrų komunikacija: daug dalykų buvo žinomi jau iš bakalauro studijų, nes studijavau kitą programą, todėl dalykai magistro studijose dubliavosi“; „Suderinti bakalauro studijų programas su kitais universitetais, kadangi magistro studijose susirinkome iš skirtingų miestų ir jaučiasi, kad ne visi vienodus dalykus mokėsi“.

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms? (atviras klausimas)

Dėstytojų nurodomi sisteminiai pokyčiai, kurie leistų geriau pasirengti studijoms

Dėstytojai, kalbėdami apie sisteminius pokyčius, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms (įskaitant bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros studijas), pirmiausia akcentuoja vidurinio lavinimo grandyje būtinus pokyčius, apimančius programų turinio atnaujinimą, profiliavimo sistemos tobulinimą ar profesinio rengimo sistemos įdiegimą ir tobulinimą.

Didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas svarbiausių moksleivių kompetencijų ir įgūdžių, kaip antai kritinis, analitinis mąstymas, kūrybiškumas, mokėjimas mokyti, ugdymui.

Geresnį pasirengimą leistų užtikrinti ir priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų keitimas: griežtesnė atranka, stojamųjų egzaminų įvedimas, motyvacijos vertinimas, stojamojo balo kėlimas.

Kas penktas dėstytojų nurodomas keistinas aspektas yra susijęs su pokyčiais aukštojo mokslo srityje: studijų kokybė, dėstytojų darbo sąlygų gerinimas, studentų motyvacija.

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N = 1178

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę bakalauro, magistrantūros ir (ar) doktorantūros studijoms? (atviras klausimas)

Įvardijamos probleminės sritys	Paminėjimų dalis
1. Pokyčiai vidurinio lavinimo grandyje	35%
1.1. Vidurinio lavinimo sistema	20%
Vidurinio ugdymo kokybės kėlimas, programų turinio atnaujinimas	14%
Profiliavimo sistemos tobulinimas arba jos atsisakymas	3%
Profesinio orientavimo stiprinimas	3%
1.2. Moksleivių gebėjimų ugdymas	12%
Kritinio, analitinio mąstymo skatinimas, kūrybiškumo ugdymas	5%
Savarankiškumo, komunikavimo, komandinio darbo ugdymas	5%
Mokymosi įgūdžių ugdymas	2%
1.3. Mokytojų kompetencija ir profesijos įvaizdis	3%
2. Pokyčiai, susiję su priėmimu į aukštąsias mokyklas	27%
Priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarkos keitimas	8%
Stojančiųjų atrankos keitimas	6%
Stojamojo balo kėlimas	5%
Stojančiųjų motyvacijos vertinimas	3%
Tikslingas informavimas apie studijų programas	3%
Stojamųjų egzaminų poreikis	2%
3. Pokyčiai aukštojo mokslo grandyje	18%
Studijų kokybės kėlimas ir vertinimo objektyvumas	7%
Dėstytojų motyvavimas, atlyginimai, kvalifikacijos kėlimas	3%
Studentų motyvacijos didinimas	3%
Visuomenės nuomonės apie aukštąjį mokslą ir mokslininkus gerinimas	3%
Stipendijų didinimas, sąlygų studentams derinti studijas su darbu sukūrimas	2%
4. Pokyčiai, susiję su aukštojo mokslo finansavimu	5%
Finansavimo sistemos tobulinimas	3%
Krepšelių sistemos tobulinimas arba atsisakymas	2%
5. Švietimo sistemos reforma	5%
Kita	7%
Neatsakė	4%

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai dėstytojų minimos probleminės sritys

Dažniausiai dėstytojų minimos probleminės sritys:	Iliustruojantys teiginiai:
Vidurinio lavinimo sistema (vidurinio lavinimo kokybės kėlimas, profiliavimas, profesinis orientavimas)	<i>„Reikia modernių priemonių naudojimo mokykloje, kad jos nebūtų naujiena atvykus į universitetą“; „Mažinti mokinių skaičių klasėje (ne daugiau 20)“; „Sukurti tokią profesinio orientavimo sistemą, kuri leistų moksleiviams susipažinti su kuo įvairesnėmis profesinėmis galimybėmis, įskaitant ir tas, kurioms nebūtinas aukštasis išsilavinimas“; „Atsisakyti mokinių skirstymo į tiksliusius ir humanitarinius lygius ir suteikti visiems vienodą vidurinį išsilavinimą“.</i>
Moksleivių gebėjimų, kompetencijų ugdymas (kritinis, analitinis mąstymas, kūrybiškumas, mokėjimas mokyti ir pan.)	<i>„Skatinti vidurinių mokyklų mokinius mąstyti nestandartiškai, ieškoti originalių sprendimų“; „Stinga struktūrinio mąstymo, gebėjimo įžvelgti priešastis ir numatyti pasekmes“; „Stinga kūrybiškumo, laisvos, programų neregamentuotos saviraiškos skatinimo“; „Gerinti <...> gebėjimą mokyti savarankiškai“; „Visi ketinantys studijuoti turėtų gebėti <...> dirbti komandoje“.</i>
Priėmimas į aukštąsias mokyklas (priėmimo sąlygos, motyvacijos vertinimas, stojamieji egzaminai)	<i>„Pasirengimui bakalauro studijoms daugiausia neigiamo poveikio daro „nuasmeninta“ stojamųjų tvarka, kai sistema „sudėlioja rutuliukus“ ir pateikia atsakymus. Studentai šiuo atveju nėra aktyvūs savo pasirinkimo dalyviai – analizuoja, kontaktuoja ir fiziškai dalyvaujantys stojimo į aukštąsias mokyklas procesuose, gaunantys atgalinį ryšį apie savo stojimo / neįstojimo rezultatus. Tai padeda suaktyvinti akademinę motyvaciją dar iki stojimo. Tai pagrindinis sisteminis pokytis, kuris turėtų būti įgyvendintas“; „Motyvaciniai pokalbiai, stojimas tik į tam tikrą universitetą ir tam tikrą specialybę“; „Bėda, kad nemaža dalis stoja į magistrantūrą todėl, kad neturi darbo“.</i>
Pokyčiai aukštojo mokslo grandyje	<i>„Nustoti orientuotis į kiekybę (studentų mažėja ir daugiau nebus) ir pradėti dirbti su kokybės gerinimu (ne tik studijų, bet ir su tuo susijusios aplinkos – administravimas, papildoma pagalba studentams, ne auditorinės valandos, bet konsultacijos ir individualus / grupinis darbas)“; „Studijų pagrindų dalykų egzaminų nepriklausančių mokymo įstaigai vertintojų vertinimas, kurie turi būti parenkami ne mokymo įstaigos“; „Dauguma studijuojančių magistrų supranta kaip tam tikrą mokslinę pakopą, jiems tai kaip šiek tiek aukštesnis nei bakalauro praktinis laipsnis. Skirti magistro studijas: mokslinė ar ekspertinė (praktinė)“; „Magistrantūros studijas pagerintų didesnio akademinio savarankiškumo skatinimas bakalauro studijų laikotarpiu“; „<...> nenuvertinti bakalauro diplomo ir kelti aukštesnius reikalavimus jį apsiginantiems studentams. Tai padėtų pasirengti ir magistrantūros studijoms“.</i>
Studijų ir darbo derinimo problematika	<i>„Magistrantūros studijose: grąžinti ilgesnį studijų laikotarpį, kad ir dirbantieji turėtų galimybę studijuoti nuolatinėje studijų formoje, derinti darbą su studijomis. Taip bus garantuota, kad talentingi, kritiškai mąstantys, profesionalai praktine prasme daugiau studijuos magistrantūros studijose, konkuruos su studentais be praktinės patirties, o tai skatins jų integraciją į darbo rinką“; „Magistrantūroje geresnių rezultatų pasiekia tie, kuriems nereikia dirbti pilną darbo dieną. Todėl būtų gerai, kad žmonėms būtų suteikiamos kokios nors lengvatos, jei pas juos dirba magistrantai, kad jie sudarytų sąlygas studijuoti“.</i>

Kaip manote, kokių reikėtų sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę bakalauro, magistrantūros ir (ar) doktorantūros studijoms? (atviras klausimas)

3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

Dėstytojų pastabos apie tai, ko trūksta stojantiesiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms

Kalbėdami apie tai, ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms, dėstytojai dažniausiai mini **motyvacijos trūkumą** (motyvacijos trūkumas minimas kas ketvirtame dėstytojų komentare).

Antroje vietoje pagal paminėjimų dažnį – studentų žinių, gebėjimų ir kompetencijų stoka: dalykinės žinios, akademinis raštingumas, gebėjimai dirbti su moksliniais tekstais, gebėjimas mokytis, kritinis mąstymas ir pan.

Trečioje vietoje – su materialinio pasirengimo stoka susiję aspektai, ypač darbo ir studijų derinimas.

Stojantiesiems labiausiai trūksta:	Paminėjimų dalis, proc.
Kompetencijos, žinių ir gebėjimų:	35%
Tyrėjo kompetencijų, dalykinių žinių, akademinio raštingumo, mokslinių tekstų analizės įgūdžių	11%
Tiriamąo darbo, informacijos valdymo įgūdžių, gebėjimo studijuoti	5%
Bazinių žinių, komunikavimo įgūdžių, raštingumo	2%
Kritinio, loginio, analitinio mąstymo	3%
Savarankiškumo, savarankiško mokymosi	2%
Praktinės patirties, įgūdžių	2%
Užsienio kalbos žinių	2%
Stipresnio kolegijų absolventų ar kitą sritį baigusiujų pasirengimo	4%
Bakalauro studijų spragos	4%
Studijuojančiųjų įsitraukimo ir motyvacijos:	32%
Motyvacijos	24%
Noro tobulėti, įgyti žinių, mokytis	5%
Studijų prasmės ir tikslo suvokimo, ateities vizijos turėjimo	3%
Materialinio pasirengimo:	18%
Geresnio materialinio pasirengimo	6%
Laiko studijuoti	6%
Sąlygų, kad studentai galėtų nedirbti ar derinti studijas su darbu	4%
Studijų derinimo su darbu	3%
Informacijos apie studijas:	3%
Suvokimo, kas yra magistro studijos	2%
Įsigilinimo į studijų programas	1%
Kiti aspektai	10%
Nieko netrūksta	3%

Procentai skaičiuojami nuo paminėjimų skaičiaus, N = 614

Kaip manote, ko dabartiniams stojantiesiems trūksta, kad jie būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms? (atviras klausimas)

Kitoje skaidrėje pateikiami sugrupuoti dažniausiai pasikartojantys dėstytojų atsakymai ir reikšmingiausios citatos.

Dažniausiai pasikartojantys dėstytojų atsakymai

Dažniausiai <u>dėstytojai</u> nurodo, kad stojantieji labiausiai trūksta:	Respondentų teiginiai
Motyvacijos, noro mokytis	„Nepakankama motyvacija“; „<...>motyvacijos įgyti kuo daugiau žinių ir gebėjimų“; „<...>kai kuriems – motyvacijos studijuoti (nors tokių jau mažiau, nei bakalauro studijose)“; „Turi būti tikrai norintys studijuoti, o ne tik gauti diplomą, ką dažnai būna išmokę per bakalauro studijas“; „Noru vystyti profesinę perspektyvą tyrinėjant“.
Tyrėjo kompetencijų, dalykinių žinių, akademinio raštingumo, mokslinių tekstų analizavimo gebėjimų	„Tyrėjo kompetencijų, gebėjimo atsirinkti, analizuoti mokslinę literatūrą“; „Gebėjimų analizuoti ir apibendrinti įgytas žinias, mokslinės periodikos <...>“; „Patirties teorinių tekstų analizei, kūrybinių darbų atlikime“; „Platesnių žinių ne tiesiogiai specialybės srityje“; „Kadangi magistrantūros studijos labiau orientuotos į mokslinę veiklą, tyrimus, ne visi studentai turi gebėjimų, patirties tokiose veiklose“; „Akademinės kalbos, akademinio raštingumo“; „Suvokimo, kas tai yra mokslinė veikla“; „Informacijos valdymo gebėjimų. Mokėjimo mokytis, laiko valdymo. Tikslingo ir giluminio motyvuoto mokymosi. Socialinių įgūdžių, komunikacinių įgūdžių“; „Tiriamąjo darbo įgūdžių“.
Finansavimo	„Neturi materialinės paramos studijų laikotarpiui“; „Trūksta stipendijos ar pan., kad mąstantys apie mokslininko karjerą galėtų prioritetą teikti mokslinei veiklai ir mokymuisi“; „Nepakenktų daugiau finansinės paramos, kad studentams nereiktų papildomai ieškoti darbo ir paskaitas galėtų lankyti dieną“.
Galimybių derinti studijas su darbu	„Laiko, kadangi dauguma dirbantys“; „Laiko skyrimas mokslams ne tik darbui...“; „Studijų ir darbo derinimo galimybių“; „Trūksta materialinio pasirengimo, nes dauguma magistrantūros studentų priversti dirbti ir dėl to dažnai nukenčia studijos“; „Galimybių studijuoti nedirbant ar bent dirbant pusę darbo dienos. Mano atveju jie visi dirba pagal specialybę, bet neturi pakankamai laiko kokybiškoms studijoms“; „Jeigu neturi darbo, tuomet jie motyvuoti. Turintys darbus mažai stengiasi, nes pritrūksta laiko“.

Kaip manote, ko dabartiniams stojantiejiems trūksta, kad jie būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms? (atviras klausimas)

APIBENDRINIMAS

1.1. Kas, suinteresuotųjų šalių nuomone, svarbiausia rengiantis magistrantūros studijoms?

- **Motyvacinis pasirengimas** (susiformavęs stiprus noras studijuoti, apsisprendimas, kur stoti, domėjimasis norima studijų programa ir pan.), anot apklaustųjų, yra svarbiausias norint būti pasirengusiam magistrantūros studijoms (taip mano 6 iš 10 apklaustų dėstytojų ir magistrantų). Dažniau motyvacinį pasirengimą kaip svarbiausią komponentą įvardija studijuojantieji menus, rečiau – humanitarinius mokslus.
- Dėl akademinio ir materialinio bei socialinio komponentų svarbos dėstytojų ir magistrantų nuomonės išsiskiria. Gerokai didesnė dalis dėstytojų svarbiausiu laiko akademinį komponentą nei materialinį ir socialinį (atitinkamai 31 proc. ir 7 proc.), o magistrantai dėl šių komponentų svarbos suvokimo pasiskirsto po lygiai: 21 proc. jų svarbiausiu laiko materialinį ir socialinį, 19 proc. – akademinį komponentą.
- Materialinis ir socialinis pasirengimas svarbesnis studijuojantiems išžėstinėse studijose ir antrakursiams, nesijaučiantiems „savo rogėse“ ar neplanuojantiems po magistrantūros mokytis toliau. Akademinį pasirengimą dažniau prioritetizuoja pirmo kurso magistrantai ir planuojantieji tęsti studijas po magistrantūros.

1.2. Kaip vertinamas pasirengimas magistrantūros studijoms, atsižvelgiant į motyvacinį, akademinį ir materialinį bei socialinį komponentus?

- **Dėstytojų ir magistrantų požiūris į pasirengimą magistrantūrai išsiskiria:** dėstytojai magistrantų pasirengimą vertina gerokai prasčiau nei magistrantai savąjį (savo pasirengimą gerai vertina 73 proc. magistrantų, o studentų pasirengimą gerai vertina tik 50 proc. apklaustų dėstytojų).
- Geriausiai savo pasirengimą studijoms vertina menų srities magistrantai, prasčiausiai – fizinių mokslų. Dėstytojų nuomone, geriausiai pasirengę yra menų ir humanitarinių mokslų sričių studentai, prasčiausiai – fizinių mokslų, biomedicinos ir technologijų.
- Savo pasirengimą magistrantūrai geriau vertina ketinantys tęsti studijas magistrantai ir tie magistrantai, kurie jaučiasi esą „savo rogėse“.
- Pasirengimo magistrantūros studijomis vertinimas skiriasi priklausomai nuo mokymosi rezultatų: tie, kurių paskutinės sesijos rezultatai geriausi, savo pasirengimą magistrantūrai vertina geriau negu tie, kurie egzaminus išlaikė žemesniais balais.

1.3. Kokia dalis stojančiųjų pasirengusi studijuoti magistrantūroje?

- Kad pasirengimas magistrantūrai nėra pakankamas, rodo ir dėstytojų nurodoma pasirengusių studijuoti magistrantų dalis: dėstytojų vertinimu, vidutiniškai tik **68 proc. pirmo kurso magistrantų yra pasirengę studijuoti jų dėstomus dalykus**. Didžiausia pasirengusiųjų studijuoti dalis yra menų, mažiausia – biomedicinos ir fizinių mokslų srityse.

1.4. Kaip vertinami magistrantų gebėjimai ir kompetencijos?

- Dėstytojų vertinimu, tik kiek daugiau negu pusė studentų pirmame kurse turi magistrantūros studijoms reikalingas kompetencijas ir gebėjimus. Didesnė dalis studentų (vidutiniškai 55–58 proc.): (1) turi savarankiško mokymosi įgūdžių, (2) **geba rinkti ir interpretuoti duomenis**, (3) **geba taikyti žinias ir supratimą, demonstruoja profesionalų požiūrį ir geba formuluoti ir pagrįsti sprendimus** ir (4) geba perteikti informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus auditorijai. Kiek mažesnė dalis (vidutiniškai 50 proc.) studentų (5) demonstruoja žinias, papildytas aukštesnio lygio vadovėlių žiniomis ir tam tikromis žiniomis apie naujausius studijuojamos krypties pasiekimus.
- Analizuotos studentų kompetencijos ir gebėjimai turi įtakos bendram pasirengimo vertinimui. Labiausiai su pasirengimo magistrantūrai vertinimu koreliuoja **(1) gebėjimas taikyti žinias ir supratimą, profesionalaus požiūrio demonstravimas, gebėjimas formuluoti ir argumentuotai pagrįsti sprendimus, skirtus studijų srities problemoms spręsti**, ir **(2) gebėjimas rinkti ir interpretuoti duomenis, kurių reikia svarbioms socialinėms, mokslinėms ir etinėms problemoms spręsti**. Šių gebėjimų ugdymui turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys tiek bakalauro, tiek magistrantūros studijose.
- Analizuojant pagal studijų sritį, tiriamas kompetencijas dėstytojai dažniau priskiria menų ir humanitarinių mokslų sričių studentams, rečiau – biomedicinos ir technologijų.

1.5. Kaip vertinamas akademinis ir motyvacinis pasirengimas studijuoti?

Magistrantų nuomonė apie savo ir bendramokslių žinias bei motyvaciją

- **Apklausoje dalyvavę magistrantai savo žinias bei motyvaciją vertina gana gerai** (savo motyvaciją gerai vertina 78 proc., žinias – 76 proc. apklaustų magistrantų) ir kur kas geriau nei bendramokslių. Bendras savo motyvacijos mokytis vertinimo vidurkis – 4,1 balo iš 5, žinių – 4,0 balo, o grupės draugų motyvacijos – 3,7 balo, žinių – 3,8 balo.
- Žinias, įgytas ankstesnėse studijose, ir motyvaciją studijuoti pasirinktą studijų programą geriau vertina „savo rogėse“ besijaučiantys magistrantai ir po magistrantūros planuojantieji tęsti studijas. Žinių ir motyvacijos vertinimas tiesiogiai priklauso ir nuo mokymosi magistrantūroje rezultatų – kuo aukštesni egzaminų sesijos įvertinimai, tuo geriau vertinamos žinios ir motyvacija.
- Motyvacijos studijuoti pasirinktą studijų programą vertinimas skiriasi pagal studijų sritį: geriausiai savo motyvaciją vertina menų ir biomedicinos studentai, prasčiausiai – fizinių mokslų (ta pati tendencija pastebima ir vertinant bendramokslių motyvaciją). Savo žinių vertinimas pagal studijų sritį reikšmingai nesiskiria.
- Pasirengimo studijoms prasme beveik pusė magistrantų jaučiasi esantys stipresni už daugumą savo grupėje, 41 proc. savo pasirengimą vertina vidutiniškai ir jaučiasi panašiai kaip dauguma grupės draugų. Pasirengimo bakalauro studijų metu vertinimas, palyginti su bendramoksliais, buvo panašus: stipresni jautėsi beveik pusė apklaustų magistrantų, taip pat kaip dauguma – 40 proc.

Dėstytojų nuomonė apie pirmo kurso magistrantų žinias ir motyvaciją

- **Pirmo kurso magistrantų žinias ir motyvaciją studijuoti savo studijų programą dėstytojai vertina gana prastai**: tiek motyvaciją, tiek žinias teigiamai vertina vos 56 proc. apklaustų dėstytojų (bendras motyvacijos ir žinių vertinimo vidurkis – 3,6 balo iš 5).
- Motyvacijos studijuoti vertinimas reikšmingai skiriasi pagal studijų sritį – geriau motyvaciją vertina menų, humanitarinių ir socialinių mokslų dėstytojai, prasčiau – biomedicinos, fizinių ir technologijų mokslų.
- Magistrantų žinias geriausiai vertina menų ir humanitarinių mokslų sričių dėstytojai, prasčiausiai – biomedicinos.

1.6. Pasirengimas tęsti studijas doktorantūroje

- Magistrantai, planuojantys tęsti studijas, savo pasirengimą doktorantūrai vertina gana gerai: daugiau nei pusė (59 proc.) jų savo pasirengimą vertina gerai, o bendras pasirengimo vertinimo vidurkis – 3,7 balo iš 5.
- Magistrantų pasirengimo doktorantūrai vertinimas priklauso nuo tėvų finansinės padėties: tie magistrantai, kurių tėvai (globėjai) yra pasiturintys, savo pasirengimą vertina geriau negu tie, kurie tėvų finansinę padėtį vertina prasčiau.
- Dėstytojai jau studijuojančių doktorantų pasirengimą studijoms vertina gana gerai ir labai panašiai kaip ir magistrantai – 61 proc. dėstytojų doktorantų pasirengimą vertina teigiamai, o bendras vertinimo vidurkis yra 3,7 balo iš 5.

1.7. Ar skiriasi universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimas magistrantūrai?

- Magistrantūroje dėstantys kolegijų absolventams teigia 43 proc. apklaustų dėstytojų. Technologijų ir socialinių mokslų srityse kolegijų absolventams dėsto didesnę dalis dėstytojų, o fizinių, humanitarinių ir menų – mažesnę.
- **75 proc. dėstytojų, tarp kurių studentų yra kolegijų absolventų, mano, kad magistrantūros studijoms geriau pasirengę universitetų absolventai.** 18 proc. dėstytojų nuomone, kolegijų ir universitetų absolventų pasirengimas magistrantūrai nesiskiria.
- Suvienodinti universitetų ir kolegijų absolventų pasirengimą magistrantūrai būtų galima per išlyginamąsias studijas ar organizuojant parengiamuosius kursus. I ir II studijų pakopų programų suderinimas taip pat padėtų suvienodinti kolegijų ir universitetų absolventų pasirengimą magistrantūros studijoms.

2.1. Kiek pastangų įdedama rengiantis magistrantūros studijoms?

- Didžiausia dalis apklaustų magistrantų (75 proc.) atsakingai svarstė, kur stoti į magistrantūrą, kokią studijų programą rinkti, ir išsinauginėjo dominančių studijų programų aprašymus. Du trečdaliai magistrantų teigia pakankamai domėjęsi tema, kurią norėjo studijuoti.
- 24 proc. apklaustų magistrantų nurodė nepakankamai stengęsi įgyti praktikos srityje, kurios žinias norėjo gilinti magistrantūroje, o 29 proc. teigia nepakankamai **lankęsi interneto svetainėse ir renginiuose, kuriuose teikiama informacija stojantiesiems**, ar skaitę tam skirtus informacinius leidinius.
- Kadangi beveik trečdalis magistrantų mano, jog nepakankamai stengęsi lankytis interneto svetainėse ir renginiuose, kuriuose teikiama informacija stojantiesiems, rekomenduojame išnagrinėti tokio pobūdžio informacijos kanalų prieinamumą ir juose pateikiamos informacijos kokybę.
- Informacinės platformos sukūrimas leistų supaprastinti ir palengvinti studijų vietas, sritis ir programos pasirinkimo procesą planuojantiesiems stoti į magistrantūrą.
- Studijuojantieji biomedicinos, fizinių ar humanitarinių mokslų srityse dažniau nurodo pakankamai stengęsi pasirengti, o studijuojantieji menų ar technologijų srityse stengęsi mažiau. Įdėję pakankamai pastangų dažniau nurodo tie studentai, kurie planuoja po magistrantūros tęsti studijas, įstojusieji po pertraukos ir tie, kuriems stojant buvo vertinama motyvacija.

2.2. Ką studijuojantieji norėtų keisti, kad būtų geriau pasirengę studijoms?

- Kiek daugiau nei trečdalis magistrantų yra patenkinti savo pasirengimu studijoms ir mano, kad nevertėjo nieko daryti kitaip. Labiau savo pasirengimu patenkinti tie magistrantai, kurie įstojo po pertraukos, tie, kurie planuoja po magistrantūros mokytis toliau, ir tie, kurie jaučiasi esą „savo rogėse“. Dirbantys, ypač su studijomis susijusį darbą, magistrantai dažniau nurodo, kad pasirengę pakankamai ir nieko keisti nenorėtų.
- Ką, apklaustųjų nuomone, buvo verta daryti kitaip, kad būtų geriau pasirengę studijoms, minima fragmentiškai (tokius veiksmus minėjo ne daugiau nei 21 proc. apklaustųjų) ir neišsiskiria vienas ar keli daugumai būdingi aspektai. Dažniau minimas geresnis finansinis apsirūpinimas, domėjimasis karjeros galimybėmis baigus studijas, domėjimasis, kokius pagrindinius dalykus teks mokytis įstojus, atsakingesnis mokymasis ankstesnėse studijose ar atsakingesnis studijuojamos srities pasirinkimas.

3.1. Kokių reikia sisteminių pokyčių, kad ketinantieji studijuoti būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

Magistrantai dažniausiai nurodo šias problemines sritis ir norint geriau pasirengti reikalingus sisteminius pokyčius:

- **Priėmimas į magistrantūrą.** Magistrantų manymu, griežtesnė stojančiųjų atranka („NEPRIIMTI studijuoti magistrantūros studijose neturint universitetinio bakalauro ar bent jau neturėjus išlyginamųjų studijų<...>“; „Griežtesnių atrankos reikalavimų, darbinės arba akademinės patirties“) bei motyvacijos vertinimas („Turi būti vertinama studento motyvacija ir savęs vertinimas“) padėtų atrinkti geriausiai pasirengusius stojančiuosius. Geresniam pasirengimui svarbu ir kokybiškesnis informavimas apie studijas („Aiškiau vieningoje universitetų duomenų bazėje pateikti informaciją apie alternatyvius, prie baigtų bakalauro studijų tinkamus pasirinkimus magistro studijoms. Pvz., įvedus į paiešką, jog baigėsi psichologiją VDU, būtų pateikiamas galimų magistro studijų sąrašas įvairiuose universitetuose, suderinamas su baigtomis bakalauro studijomis“; „Įkelti kur kas daugiau informacijos apie studijuojamus dalykus, temas, metodikas“).
- **Studijų kokybės ir suderinamumo tarp pakopų, studijų sričių ir aukštųjų mokyklų.** Studijų metu svarbu suteikti daugiau galimybių įgyti praktinės patirties („Galbūt galimybės sudalyvauti kokiame nors projektiniame renginyje, daryti projektą būtent tų studijų tema, kad būtų galimybė „pačiupinėti“, pasipraktikuoti toje srityje, prieš stojant“), atnaujinti studijų programas („Atnaujinti studijų programas, kad studijuojami dalykai būtų reikalingi esamai darbo rinkai“), suderinti mokomųjų dalykų turinį I ir II pakopose („50 % visų magistro studijų dalykų dubliuojasi su bakalauro studijomis, neįgaunama daugiau gilinamųjų žinių“).
- **Daugiau lankstumo ir galimybių derinti darbą ir studijas** („Galimybės derinti darbą su studijomis (vakarinės ar iššęstinės studijos)“).

Dėstytojai dažniausiai nurodo šias problemines sritis ir norint geriau pasirengti AM studijoms ir magistrantūrai reikalingus sisteminius pokyčius:

- Kalbėdami apie sisteminius pokyčius, kurie leistų geriau pasirengti aukštojo mokslo studijoms (įskaitant bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros), dėstytojai pirmiausia akcentuoja **pokyčius vidurinio lavinimo grandyje, AM studijoms reikalingų moksleivių kompetencijų bei įgūdžių ugdymą ir priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų griežtinimą.**
- Kalbant apie pasirengimą magistrantūros studijoms, dėstytojai mini **didesnio lankstumo derinant studijas su darbu** („Magistrantūros studijose: gražinti ilgesnį studijų laikotarpį, kad ir dirbantieji turėtų galimybę studijuoti nuolatinėje studijų formoje, derinti darbą su studijomis. Taip bus garantuota, kad talentingi, kritiškai mąstantys, profesionalai praktine prasme daugiau studijuos magistrantūros studijose, konkuruos su studentais be praktinės patirties, o tai skatins jų integraciją į darbo rinką“) ir **tam tikrų lengvatų darbdaviams, pas kuriuos dirba studijuojantieji magistrantūroje, poreikį** („Magistrantūroje geresnių rezultatų pasiekia tie, kuriems nereikia dirbti pilną darbo dieną. Todėl būtų gerai, kad įmonėms būtų suteikiamos kokios nors lengvatos, jei pas juos dirba magistrantai, kad jie sudarytų sąlygas studijuoti“).

3.2. Ko labiausiai trūksta stojantiesiems, kad būtų geriau pasirengę magistrantūros studijoms?

Dėstytojų nuomone, stojantiesiems į magistrantūrą labiausiai trūksta šių dalykų:

- **Motyvacijos, noro mokytis:** „Nepakankama motyvacija“; „Turi būti tikrai norintys studijuoti, o ne tik gauti diplomą, ką dažnai būna išmokę per bakalauro studijas“.
- **Tyrėjo kompetencijų, dalykinių žinių, akademinio raštingumo, mokslinių tekstų analizės:** „Tyrėjo kompetencijų, gebėjimo atsirinkti, analizuoti mokslinę literatūrą“; „Gebėjimų analizuoti ir apibendrinti įgytas žinias, mokslinės periodikos <...>“; „Patirties teorinių tekstų analizei, kūrybinių darbų atlikime“; „Informacijos valdymo gebėjimų“; „Tiriamąjo darbo įgūdžių“.
- **Materialinio pasirengimo:** „Neturi materialinės paramos studijų laikotarpiui“; „Galimybių studijuoti nedirbant ar bent dirbant pusę darbo dienos. Mano atveju jie visi dirba pagal specialybę, bet neturi pakankamai laiko kokybiškoms studijoms“; „Trūksta stipendijos ar pan., kad mąstantys apie mokslininko karjerą galėtų prioritetą teikti mokslinei veiklai ir mokymuisi“; „Nepakankamų daugiau finansinės paramos, kad studentams nereiktų papildomai ieškoti darbo ir paskaitas galėtų lankyti dieną“.

Motyvacijos vertinimas stojant į magistrantūrą padėtų užtikrinti labiausiai motyvuotų pretendentų atranką ir pagerintų ne tik studijuojančiųjų norą mokytis ir didesnę įsitraukimą į studijų procesą, bet ir akademinį pasiekimą, kurie didele dalimi priklauso nuo motyvacijos.

Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras
www.mosta.lt